

KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI REPUBLIKE SRPSKE

**Izvještaj o radu
za 2016. godinu**

Banja Luka, april 2017. godine

Adresa:	Banja Luka Vuka Karadžića 6
Telefon(i):	+387 51 218 356 +387 51 218 362 +387 51 212 199
Faks:	+387 51 218 361
e-mail:	kontakt@secrs.gov.ba
Web:	www.secrs.gov.ba

Izvještaj o radu

[www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj o radu 2016.pdf](http://www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj%20o%20radu%202016.pdf)

SADRŽAJ

I OSNOVNI PODACI O KOMISIJI	4
1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije.....	4
2. Imenovanje članova i sastav Komisije	5
3. Organizaciona struktura Komisije	5
II STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE	7
1. Sjednice Komisije.....	7
2. Registri i evidencije Komisije.....	8
III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI.....	10
IV IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE	13
V PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA.....	14
VI PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME.....	16
VII IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU.....	17
1. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti	17
2. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima.....	19
3. Ispiti za sticanje zvanja	24
VIII RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA.....	25
1. Normativne aktivnosti	25
2. Razvoj informacionog sistema.....	26
2.1. Elektronski protokol	26
2.2. Sistem za nadzor trgovanja.....	26
2.3. Registar investicionih fondova	26
2.4. Internet prezentacija Komisije.....	26
2.5. Optimizacija server sale, računara i mrežne opreme.....	26
3. Saradnja	27
3.1. Međunarodna saradnja	27
3.2. Saradnja sa drugim nadležnim organima.....	29
3.3. Promocija i edukacija	30
IX NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI	30
X UPRAVNI SPOROVI, PARNIČNI I PREKRŠAJNI POSTUPCI I INFORMACIJE O SUMNJAMA NA POSTOJANJE KRIVIČNIH DJELA.....	35
1. Upravni sporovi po aktima Komisije.....	35
2. Privredni sporovi.....	37
3. Prekršajni postupci	37
4. Informacije o sumnjama na počinjenje krivičnih djela.....	46
XI SEMINARI, KONFERENCIJE I OKRUGLI STOLOVI	48

I OSNOVNI PODACI O KOMISIJI

1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije

Pravni status Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, njene nadležnosti i način rada uređeni su Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 i 3/17). Komisija za hartije od vrijednosti je stalno i nezavisno pravno lice osnovano radi uređivanja i kontrole emitovanja i prometa hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj.

Sjedište Komisije je u Banjoj Luci, u Ulici Vuka Karadžića broj 6. U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija je nadležna da:

- a) donosi opšte akte u sprovođenju ovog i drugih zakona, kada je za to ovlašćena zakonom,
- b) prati i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti i o tome obavještava Vladu Republike Srpske i Narodnu skupštinu Republike Srpske,
- v) daje i oduzima dozvole, odobrenja i saglasnosti kada je za to ovlašćena ovim i drugim zakonima,
- g) kontroliše poštivanje pravila uobičajene trgovine i lojalne konkurencije u trgovini hartijama od vrijednosti,
- d) vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti,
- đ) vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprječavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i u okviru svoje nadležnosti saraduje sa drugim nadležnim organima u vezi sa sprovođenjem zakona i drugih propisa kojima se regulišu obaveze sprovođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
- e) propisuje, organizuje, preduzima i nadgleda mjere kojima osigurava efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i zaštitu interesa investitora,
- ž) utvrđuje pravila trgovanja hartijama od vrijednosti,
- z) obustavlja emisiju i trgovanje pojedinim hartijama od vrijednosti i preduzima druge mjere u slučaju kada procijeni da su tim aktivnostima ugroženi interesi investitora i javnosti ili one nisu u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- i) propisuje opšte i posebne uslove poslovanja koje moraju ispunjavati pravna lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti,
- j) propisuje obavezan sadržaj informacija koje moraju biti objavljene od strane emitenata hartija od vrijednosti javnom ponudom,
- k) propisuje obavezni sadržaj informacija koje se dostavljaju Komisiji ili javno objavljuju učesnici koji učestvuju u trgovanju hartijama od vrijednosti,
- l) podnosi nadležnom organu prijavu protiv pravnih i fizičkih lica, za koje u postupku nadzora utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju,
- lj) sprovodi prethodne radnje u slučaju povrede zakonskih odredaba i drugih propisa,
- m) daje informacije i širi znanja o djelovanju tržišta hartija od vrijednosti,
- n) saraduje sa srodnim organizacijama u inostranstvu,
- nj) vodi knjige i registre u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona,
- o) propisuje visinu naknada za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti,
- p) pokreće inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz područja emitovanja hartija od vrijednosti i trgovanja hartijama od vrijednosti, daje prijedloge za izmjene zakona i drugih propisa iz ovog područja, učestvuje u pripremanju drugih zakona i

- propisa koji su od interesa za učesnike tržišta hartija od vrijednosti, informiše javnost o načelima na kojima djeluje tržište hartija od vrijednosti,
- r) daje mišljenja u vezi sa sprovođenjem propisa koji sadrže ovlašćenja Komisije, a na zahtjev stranaka u postupku ili lica koje dokažu svoj pravni interes i
 - s) preduzima ostale mjere i obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Način rada, odlučivanje i organizacija Komisije bliže se uređuju Statutom i Poslovníkom o radu Komisije.

2. Imenovanje članova i sastav Komisije

Komisiju čine predsjednik, zamjenik predsjednika i tri člana, koje na prijedlog predsjednika Republike Srpske, a uz njihovu prethodnu pismenu saglasnost, imenuje Narodna Skupština Republike Srpske.

Mandat članova Komisije traje pet godina, s tim da isto lice može više puta biti imenovano u sastav Komisije. Za člana Komisije može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog staža u toj spremi u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.

Imajući u vidu ovlašćenja i odgovornosti Komisije, kao i potrebu očuvanja integriteta svih lica zaposlenih u Komisiji, Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti je regulisano da predsjednik, zamjenik predsjednika i članovi Komisije ne mogu:

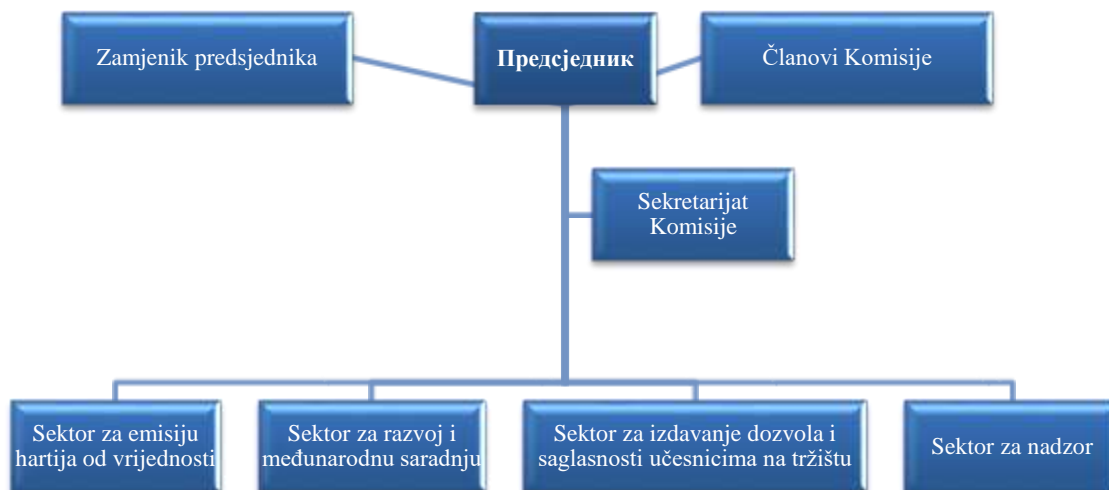
- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su kažnjavana za djela koja su nespojiva sa radom u Komisiji,
- v) obavljati dužnost u političkoj stranci i učestvovati u političkim aktivnostima koje su nespojive sa radom u Komisiji,
- g) posjedovati, direktno ili indirektno, udio ili akcije u kapitalu pravnih lica, kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- d) biti članovi organa pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti, kao ni emitenata hartija od vrijednosti,
- đ) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora ili samostalnosti rada Komisije.

Navedena ograničenja primjenjuju se i na zaposlene u Komisiji.

Pored toga, posebnim etičkim pravilima detaljno su uređene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti članova i zaposlenih u Komisiji, a s ciljem postizanja što većeg stepena povjerenja u tržište hartija od vrijednosti.

3. Organizaciona struktura Komisije

Sa stanovišta organizacione strukture, Komisiju čine četiri sektora i Sekretarijat.

Slika 1. Organizaciona struktura Komisije

U okviru organizacionih cjelina Komisije, obavljaju se slijedeći poslovi:

- priprema nacрта i prijedloga propisa koje donosi Komisija,
- priprema prijedloga mišljenja i stavova Komisije,
- obrada zahtjeva za davanje odobrenja i dozvola ovlaštenim učesnicima i emitentima,
- praćenje izvršenja rješenja,
- vođenje odgovarajućih registara,
- praćenje objavljivanja finansijskih i drugih poslovnih informacija emitenata i ovlaštenih učesnika,
- kontrola izvršavanja obaveza i poslovanja ovlaštenih učesnika,
- davanje saglasnosti na akte ovlaštenih učesnika i
- prikupljanje informacija i izrada izvještaja o stanju i problematici iz svoje oblasti.

Sekretarijat kao poseban organizacioni dio obavlja poslove koji su od zajedničkog interesa za Komisiju u cjelini i čijim se vršenjem obezbjeđuje nesmetan, efikasan i usklađen rad svih organizacionih dijelova, kao i stručno-operativne poslove pravne i ekonomske prirode, finansijsko-materijalne poslove, informatičke, dokumentacione, statističko-evidencione, kancelarijske, birotehničke i poslove tekućeg i investicionog održavanja i obezbjeđivanja drugih uslova rada.

II STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE

1. Sjednice Komisije

Opis	Broj
1. Održane sjednice	50
2. Tačke dnevnog reda	625
a) Sekretarijat	54
b) Emisija hartija od vrijednosti	83
v) Razvoj i međunarodna saradnja	20
g) Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	322
d) Nadzor	146

Tabela 1. Pregled održanih sjednica Komisije u 2016. godini po tačkama dnevnog reda

Opis	Broj
Analize	10
Sektor za nadzor	10
Dopis	44
a) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	30
ḡ) Sektor za nadzor	10
b) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	4
Žalbe	1
Sektor za nadzor	1
Zaključci	47
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	4
ḡ) Sektor za nadzor	10
b) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	33
Zapisnici	45
Sektor za nadzor	45
Zahtjevi	11
Sektor za nadzor	11
Izvještaji	21
a) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	3
ḡ) Sektor za nadzor	18
Interni akti	3
a) Sektor za nadzor	3
Informacije	30
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
ḡ) Sektor za nadzor	29
Krivične prijave	1
Sektor za nadzor	1
Mišljenja	1
Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	1
Odgovori na zahtjev	1
Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	1
Odgovori na tužbe	5
a) Sektor za nadzor	2
ḡ) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	3
Odgovori na upit	27
a) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	7

Opis	Broj
6) Sektor za nadzor	3
B) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	17
Odluke	5
a) Sekretarijat	2
6) Sektor za nadzor	1
B) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
r) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	1
Pravilnici	11
a) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	4
6) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	2
B) Sektor za nadzor	3
r) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	2
Rješenja	309
a) Sektor za nadzor	21
6) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	247
B) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	41
Saopštenja	2
Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	2
Stavovi	2
Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	2
Ostalo	32
a) Sektor za nadzor	11
6) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	11
B) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	9
r) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	1
UKUPNO	609

Tabela 2. Struktura i broj donesenih akata u 2016. godini iz nadležnosti Komisije

Iz prikazanih tabela vidljivo je da je u toku 2016. godine održano 50 sjednica Komisije na kojima je raspravljano o ukupno 625 tačaka dnevnog reda. Takođe je važno istaknuti i broj donesenih rješenja, njih 309. Najveći dio aktivnosti Komisije bio je u rješavanju pojedinačnih slučajeva iz oblasti izdavanja dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu, emisije hartija od vrijednosti i nadzora.

2. Registri i evidencije Komisije

Komisija vodi odgovarajuće registre učesnika na tržištu, i to:

1. Registar emitenata,
2. Registar kvalifikovanih investitora,
3. Registar investicionih fondova i društava za upravljanje,
4. Registar ovlašćenih učesnika, odnosno berzanskih posrednika, kastodi banaka, brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera.

Upisi u registre vrše se na osnovu riješenih zahtjeva, kao i obavještenja koja su učesnici obavezni da blagovremeno dostavljaju Komisiji.

Naziv registra	Broj upisa	
	2016.	2001. – 2016.
Upis u Registar emitenata	4	1.014
Upis promjena u Registru emitenata	121	2.269
Broj brisanih emitenata	40	305
Registar društava za upravljanje investicionim fondovima	-	36
Registar investicionih fondova	-	47
Registar pravnih lica ovlaštenih za poslovanje sa hartijama od vrijednosti	-	51
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja broker	-	189
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni savjetnik	-	7
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni menadžer	1	220
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova brokera	15	217
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog savjetnika	3	16
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog menadžera	16	255

Tabela 3. Pregled registara Komisije u 2016. godini i periodu od 2001. – 2016. godine

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidljivo je da u 2016. godini nije bilo upisa u registrima društava za upravljanje, investicionih fondova i pravnih lica ovlaštenih za poslovanje sa hartijama od vrijednosti, što ukazuje na stagnaciju u aktivnostima ovlašćenih učesnika u smislu povećanja interesovanja za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na tržištu kapitala Republike Srpske.

Od početka rada Komisije, do posljednjeg dana izvještajnog perioda u Registar emitenata upisano je ukupno 1.014 emitenata, dok u istom periodu brisano ukupno 305 emitenata¹, od čega 40 u izvještajnom periodu.

Znatan broj emitenata, koji su nakon privatizacije upisani u registar emitenata, je prestao sa radom, zbog okončanja postupka stečaja likvidacijom, po osnovu statusnih promjena, kao i zbog promjene pravne forme, nakon istiskivanja manjinskih akcionara².

Naziv registra	Broj upisa/promjena	
	01.01. – 31.12.2016.	Ukupno 2001. – 2016.
Upis u Registar emitenata	4	1.014
Upis promjena podataka u registru emitenata	121	2.269
Broj brisanih emitenata iz registra	40	305

Tabela 4. Podaci o promjenama u registru emitenata

U narednom tabelarnom prikazu dati su uporedni pokazatelji po izvještajnim periodima za sve promjene u Registru emitenata od početka rada Komisije.

¹ Postoje naznake da je znatan broj preduzeća prestao sa radom, iako formalna procedura njihovog gašenja (brisanja iz odgovarajućih registara) nije okončana. Komisija radi na prikupljanju podataka o ovim preduzećima.

² Postoje naznake da je znatan broj preduzeća čije su hartije od vrijednosti listirane na Banjalučkoj berze, prestao sa radom, ali formalna procedura nije okončana. Komisija kontinuirano radi na prikupljanju podataka o ovim preduzećima.

Godina	Broj upisanih emitenata	Broj promjena podataka	Broj brisanih emitenata
2001.	198	0	0
2002.	339	0	0
2003.	130	59	3
2004.	54	81	6
2005.	60	86	3
2006.	34	220	5
2007.	64	225	11
2008.	37	252	2
2009.	34	221	24
2010.	19	237	8
2011.	28	247	29
2012.	7	184	47
2013.	1	136	57
2014.	2	95	35
2015.	3	105	35
2016.	4	121	40
Ukupno	1.014	2.269	305

Tabela 5. Uporedni pregled evidencija podataka u registru emitenata u periodu od 2001. do 2016. godine

III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Postupak emisije podrazumijeva skup radnji koje emitent preduzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim imaojcima, uz obavezu da svakom od njih omogući ostvarivanje prava iz hartije od vrijednosti koju emituje.

Prema aktuelnim propisima, kojima je regulisana ova materija (Zakon o tržištu hartija od vrijednosti Prema aktuelnim propisima, kojima je regulisana ova materija (Zakon o tržištu hartija od vrijednosti „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 i 4/17 i Pravilnik o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti, „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12, 88/13, 107/16 i 111/16) emisija hartija od vrijednosti može se izvršiti:

- 1) **javnom ponudom**, u kojoj se upis i uplata hartija od vrijednosti vrši na osnovu javnog poziva neodređenom broju lica, uz izradu prospekta kojim su sumirane informacije od važnosti za investitore, te
- 2) **bez obaveze objavljivanja prospekta**, pri čemu postoji obaveza emitenta da obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, te podnese zahtjev za promjenu podataka o kapitalu u registru emitenata.

U slučaju da se postupak emisije odvija javnom ponudom, emitent podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje prospekta. U postupku odobravanja ovih zahtjeva Komisija cijeni, uz potpunost i urednost podnesene dokumentacije i elemente sadržane u odluci o emisiji iz aspekta ravnopravnosti akcionara i zaštite njihovih prava u pogledu informisanosti. Posebna pažnja posvećuje se javnosti osnovnih podataka i dokumenata koji su bitni za investitore, poput odluke o emisiji, prospekta, te javnog poziva za upis i uplatu u slučaju javne ponude, te informacija koje se objavljuju u slučaju da se prospekt ne objavljuje. Sastavni dio ovog procesa je praćenje pravilnosti toka postupka i utvrđivanje uspješnosti nakon što je emisija okončana.

Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta, podrazumijeva:

- a) ponudu koja je upućena samo kvalifikovanim investitorima,
- b) ponudu koja je upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj, čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori, uključujući i konverziju potraživanja u akcije,
- v) ponudu koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM po investitoru za svaku pojedinačnu ponudu,
- g) ponudu hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 KM,
- d) ponudu sa ukupnom vrijednosti za hartije od vrijednosti koja je manja od 200.000 KM, pri čemu se ovaj iznos računa tokom perioda od godinu dana,
- đ) ponudu akcija koje se emituju u zamjenu za već emitovane akcije iste klase ukoliko emisija takvih novih akcija ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala društva,
- e) hartije od vrijednosti koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene u postupku statusnih promjena društava, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, uzimajući u obzir odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje privrednih društava,
- ž) akcije koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene bez naknade postojećim akcionarima ili kao dividende isplaćene u vidu akcija iste klase, kao i akcije u vezi sa kojima su dividende isplaćene, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i pravima iz akcija, kao i razlozima i detaljima u vezi sa ponudom,
- z) hartije od vrijednosti koje nudi ili će ponuditi emitent čije su hartije od vrijednosti uključene na berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište ili društvo koje je povezano sa emitentom, a koje nudi ili će ponuditi sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i prirodi hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima koji se odnose na ponudu.

Kod ove vrste emisije emitent je obavezan da, u određenom roku (sedam dana od dana donošenja odluke) obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, koja se pored druge dokumentacije dostavlja u prilogu obavještenja, te podnese zahtjev za odobrenje prospekta³ i upis promjene podataka o kapitalu u registru emitenata. U ovom postupku Komisija cijeni da li su iste donesene na način i po postupku utvrđenom Zakonom i drugim propisima, a svojim aktom potvrđuje izvršenje obaveze emitenta o podnošenju obavještenja za ovakvu emisiju, mijenjajući podatke o kapitalu u registru emitenata.

R. br.	Vrsta emisije	Broj emisija	Ukupan obim emisija (KM)
I	Emisija javnom ponudom	2	1.423.233
II	Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta:	11	56.585.547
1.	Ponuda za kvalifikovane investitore	2	14.668.680
2.	Ponuda upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj, čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori	2	10.068.600
3.	Ponuda za investitore koji uplaćuju najmanje 100.000 KM	3	14.103.861
4.	Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital	1	10.892.926
5.	Emisije akcija u postupku smanjenja osnovnog kapitala	3	6.851.480
Ukupno		13	58.008.780

Tabela 6. Zbirni pregled emisija hartija od vrijednosti po vrsti u periodu od 01.01.2016. godine do 31.12.2016. godine

³ Izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti iz decembra 2016. godine („Službeni glasnik“, broj 107/16) uvedena je obaveza emitenta da traži odobrenje prospekta i u ovakvim postupcima emisije (napomena: naknade u ovakvim postupcima nisu promijenjene).

R. br.	Emitenti	Redni broj emisije i vrsta emitovane hartije	Obim emisije	Uplaćeno	
JAVNA PONUDA					
1.	Komunalac a.d. Kozarska Dubica	5 (obične akcije)	423.233	104.150	
2.	Prvo penzionersko mikrokreditno društvo d.o.o. Banja Luka	4 (obveznice)	1.000.000	631.100	
EMISIJA BEZ OBAVEZE OBJAVLJIVANJA PROSPEKTA					
Ponuda za kvalifikovane investitore					
3.	Wiener osiguranje - Vienner insurance group a.d. Banja Luka	14 (obične akcije)	2.933.700	5.867.400	
4.	Addiko bank a.d. Banja Luka	16 (obične akcije)	11.734.980	11.734.980	
Ponuda za 10 fizičkih ili pravnih lica u Republici Srpskoj, a koji nisu kvalifikovani investitori					
5.	Prijedorčanka a.d. Prijedor	4 (obične akcije)	5.000.000	1.000.000	
6.	Dunav osiguranje a.d. Banja Luka	12 (obične akcije)	5.068.600	3.912.800	
Ponuda za investitore koji uplaćuju najmanje 100.000 KM za svaku pojedinačnu ponudu					
7.	Popovo polje a.d. Trebinje	4 (obične akcije)	1.603.861	721.737,45	
8.	Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina	15 (obične akcije)	10.000.000	6.000.000	
9.	Atos osiguranje a.d. Bijeljina	10 (obične akcije)	2.500.000	2.500.000	
Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital					
10.	Nova banka a.d. Banja Luka	20 (obične akcije)	10.892.926		
Smanjenje kapitala					
R. br.	Naziv emitenta	Redni broj emisije	Obim emisije	Osnovni kapital prije smanj.	Iznos smanjenja kapitala
11.	Autoprevoz a.d. Gradiška	2 (obične akcije)	1.570.162	2.198.122	627.960
12.	Fatos a.d. Sokolac	2 (obične akcije)	1.696.318	2.814.300	1.117.982
13.	Atos osiguranje a.d. Bijeljina ⁴	9 (obične akcije)	3.585.000	5.082.000	1.497.000

Tabela 7. Analitički pregled pojedinačnih emisija hartija od vrijednosti po vrsti u 2016. godini (u KM)

U toku izvještajnog perioda nije bilo odbijenih niti odbačenih zahtjeva za odobrenje prospekta za emisiju hartija od vrijednosti, ni odbijenih niti odbačenih zahtjeva za promjenu podataka u Registru emitenata po osnovu emisija koje se obavljaju bez obaveze objavljivanja prospekta. U jednom slučaju postupak je obustavljen na osnovu odluke emitenta.

U vezi sa emisijama hartija od vrijednosti Komisija je usvojila i petnaest odgovora na upite⁵.

U toku izvještajnog perioda, protiv akata Komisije koji se odnose na upravne postupe u vezi sa emisijom hartija od vrijednosti nije pokrenut nijedan upravni spor. U toku je jedan parnični postupak gdje je Komisija trećetužena za naknadu štete za proveden postupak privatizacije i smanjenje kapitala.

⁴ Istovremeno obavljeno sa rednim brojem 9.

⁵ Broj odgovora u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti u toku ranijih izvještajnih perioda:

2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
35	61	69	24	15	44	32	12

IV IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE

Pravilnikom o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne prodaje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12, 111/12 i 50/14), detaljno je regulisan način izvršavanja obaveza akcionarskih društava i emitenata čije su hartije od vrijednosti predmet javne ponude.

Emitenti, čije su hartije od vrijednosti uvrštene na službeno berzansko tržište, prema članu 284. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, obavezni su da objavljuju:

- a) godišnje (uključujući i konsolidovane), polugodišnje i tromjesečne finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje,
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta,
- g) poseban izvještaj revizora u skladu sa zahtjevima Komisije, ako takav zahtjev postoji,

dok su emitenti čijim se hartijama od vrijednosti trguje na slobodnom tržištu, prema članu 285. Zakona, obavezni da objavljuju:

- a) godišnje finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje ako su dužni da vrše reviziju u skladu sa propisima Komisije i
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta.

Emitentima je omogućeno da finansijske, revizorske i izvještaje o značajnim događajima dostavljaju elektronskim sredstvima komunikacije, a koje Banjalučka berza besplatno objavljuje u okviru informacionog portala institucija tržišta kapitala (Komisije za hartije od vrijednosti, Banjalučke berze i Centralnog registra hartija od vrijednosti).

Veći dio preostalih obaveza za emitenta, realizuju i same institucije tržišta kapitala u ime emitenata, pa se većina navedenih izvještaja i podataka u tim izvještajima preuzimaju iz Registra emitenata hartija od vrijednosti koji vodi Komisija (opšti podaci o emitentima, podaci o upravi i odborima, podaci o povezanim pravnim licima i podaci o emisiji hartija od vrijednosti, različite vrste rješenja itd.) i Centralnog registra hartija od vrijednosti (podaci o vlasnicima i vlasničkoj strukturi). Na ovaj način, tržištu je omogućena veća efikasnost pri disperziji informacija, koje su jednostavno i besplatno dostupne svim zainteresovanim stranama, praktično bez troškova za emitente.

Dio navedenih informacija, koje su predmet javne objave, poput onih iz finansijskih izvještaja i prometu emitovanih hartija na Banjalučkoj berzi su raspoložive i na engleskom jeziku.

U 2016. godini Banjalučka berza je samostalno i prema zahtjevima emitenata objavila 1.698 korporativnih novosti, uglavnom saziva za skupštinu akcionara, prijedloga odluka i odluka skupštine akcionara, obavještenja o sticanju akcija, javnih ponuda za preuzimanje, mišljenja o ponudi za preuzimanje i drugih značajnih događaja. Dio tih informacija preuziman je iz dnevnih novina, dok su ostale informacije dobijene od emitenata. Ukupan broj objava na portalu Banjalučke berze u izvještajnom periodu je iznosio 2.876, odnosno u prosjeku svaki radni dan objavljivano je oko 11 objava. U gore navedene objave nisu uključene kursne liste, statistički i drugi izvještaji Banjalučke berze u vezi sa trgovanjem.

U izvještajnom periodu objavljeno je 231 revizorski izvještaj za 2015. godinu, jedno mišljenje nezavisnog revizora i 19 revizorskih izvještaja za ranijih godina, 31 nerevidirana godišnja finansijska izvještaja za 2015. godinu za preduzeća na službenom berzanskom

tržištu, 252 nerevidirana finansijska izvještaja za 2015. godinu akcionarskih društava čije su akcije uvrštene na slobodno tržište, 13 finansijskih izvještaja za 2015. godinu i 154 mjesečnih izvještaja zatvorenih investicionih fondova koji su preuzeti od depozitara.

Iako se može konstatovati da informacioni portal tržišta kapitala u Republici Srpskoj raspolaže sa znatnim brojem nominalno relevantnih informacija o emitentima i dalje postoji potreba da privredni subjekti koji su na tržište kapitala dospjeli posredstvom privatizacionih procesa ostvare veći kredibilitet sa stanovišta poštovanja standarda pri upravljanju akcionarskim društvima. Naime, legitimitet njihovog pojavljivanja na tržištu hartija od vrijednosti sa zahtjevom za prikupljanje novčanih sredstava prodajom hartija od vrijednosti zavisi od mogućnosti investitora da dobiju relevantne informacije ali i efikasnu zaštitu sopstvenih interesa.

Zbog neizvršavanja zakonskih obaveza u pogledu izvještavanja investicione javnosti, u dijelu koji se odnosi na objavljivanje finansijskih i revizorskih izvještaja, te izvještaja o značajnim događajima, Komisija je u prethodnim izvještajnim periodima (zaključno sa 2014. godinom) podnosila prekršajne prijave (ukupno 150 od 2006. godine).

Na osnovu analize svih efekata pokrenutih prekršajnih postupaka (u najvećem broju slučajeva sudovi su izricali uslovne osude), Komisija je 2014. godine⁶ donijela zaključak da se izmijeni Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitentata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude⁷, u dijelu koji se odnosi na definisanje kriterijuma za oslobađanje pojedinih emitentata od obaveze objavljivanja revizorskih izvještaja. Na ovaj način promijenjena je i praksa postupanja Komisije: hartije emitentata koji nemaju objavljen revizorski izvještaj se suspenduju sa trgovanja, čime je prekršajna sankcija zamijenjena nemogućnošću prometovanja hartijama od vrijednosti. Komisija smatra da je na ovaj način naročito naglašena odgovornost emitenta i većinskog/većinskih vlasnika za zakonitost rada u dijelu koji se odnosi na zaštitu interesa investitora i izvještavanje investicione javnosti. Takođe, troškovi Komisije, uzrokovani vođenjem prekršajnih postupaka, su smanjeni. Zbog navedenih razloga u posljednja dva izvještajna perioda nije bilo podnošenja prekršajnih prijava zbog neobjavljivanja finansijskih i revizorskih izvještaja.

V PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA

Postupak preuzimanja otvorenih akcionarskih društava obavlja se u skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 65/08, 92/09 i 59/13), čije odredbe omogućavaju manjinskim, ali i drugim akcionarima da, u postupku preuzimanja društva po unaprijed utvrđenim uslovima prodaju akcije emitentata u kojima nemaju znatnijeg uticaja na upravljanje, ili drugih interesa. Važnost ovog zakona na nelikvidnim tržištima, poput našeg, ima poseban značaj, s obzirom da je broj zainteresovanih investitora za pojedinačne emitente relativno mali.

Otvorena akcionarska društva (uz jedan izuzetak) su sadašnji pravni status stekla u procesu privatizacije. Relativno velika disperzija vlasništva, uzrokovana masovnom vaučerskom privatizacijom, čak i u malim preduzećima (posmatrano iz aspekta veličine kapitala) uzrokovala je veći broj preuzimanja u ranijim izvještajnim periodima. Ipak, tokom posljednjih godina primjetan je očekivani trend smanjenja ovih postupaka, jer je konsolidacija

⁶ Detaljna analiza efekata prekršajnih postupaka i razloga za promjenu postupanja Komisije data je u izvještaju o radu Komisije za 2014. godinu.

⁷ Pravilnik o izmjenama pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitentata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 50/14, stupio na snagu 20.06.2014. godine).

vlasništva u najvećem broju emitenata, uglavnom, završena, a postupci preuzimanja se obavljaju kako bi se prešao „prag“ od 90%, što bi omogućilo ulazak u postupak prinudne prodaje akcija manjinskih akcionara (po Zakonu o privrednim društvima) i kasnije, promjenu pravne forme emitenta i delistiranje hartija sa Berze.

Činjenica je da je veći broj perspektivnih preduzeća bio predmet preuzimanja u prethodnom periodu, te da su u značajnoj mjeri iskorišćene mogućnosti da se promijeni pravna forma i izvrši delistiranje, što je za posljedicu imalo znatno manji broj preuzimanja u odnosu na ranije izvještajne periode.

Tako, u toku 2012. godine postupak preuzimanja je proveden u 41 slučaju, u 2013. godini u 27 slučajeva, u toku 2014. godine u 11 slučajeva, a u toku 2015. godine postupak preuzimanja je okončan u 12 slučajeva, dok je toku 2016. godine postupak preuzimanja okončan u 11 slučajeva.

R. br.	Akcionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudilac i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
Ponudilac stekao preko 75% vlasništva emitenta						
1.	Fabrika obuće FOMG a.d. Mrkonjić Grad (II)	3.011.941	Bema d.o.o. Banja Luka	0,3291	69,0440%	80,2008%
2.	Atos osiguranje a.d. Bijeljina	5.082.000	MG Mind d.o.o. Mrkonjić Grad	103	91,5132%	98,2527%
3.	AS a.d. Zvornik	699.660	Jovan Mitrović	0,13	70,2162%	90,0414%
4.	Društveni standard Čajavec a.d. Banja Luka	998.102	Goran Janković	1,35	88,1430%	99,0120%
5.	Industroprojekat a.d. Prijedor (II)	820.847	Vladan Kovačević	0,172	62,8453%	84,1796%
Ponudilac stekao manje od 75% vlasništva emitenta						
6.	Čistoća a.d. Banja Luka	9.603.944	Tržnica d.o.o. Banja Luka	0,70	26,1430%	51,0285%
Ponudilac i lica koja zajednički djeluju s ponudiocem stekli više od 75 % vlasništva emitenta						
7.	Ekonomik a.d. Zvornik	3.388.918	Zvorničanka d.o.o. Zvornik	0,22	58,0476%	73,3002%
			Mihailo Ostojić		9,6219%	9,6219%
8.	Promet a.d. Zvornik	2.909.348	Progres AD d.o.o. Zvornik	0,16	38,4355%	38,4355%
			Stevan Radić		54,1084%	57,1084%
9.	Pavlović Internacional Bank a.d. Slobomir	20.375.231	Slobodan Pavlović	2,79	40,8507%	40,8507%
			Miroslava Pavlović		40,8507%	40,9576%
			Mile Pavlović		1,8812%	1,8812%
			Kompanija Slobomir a.d. Slobomir		14,4024%	14,4024%
10.	Bosnamontaža a.d. Prijedor	2.855.317	Darko Zdjelar	0,48	30,28%	33,1777%
			Dušan Berić		25,6089%	28,5065%
			Simo Švraka		20,4750%	20,4750%
Ponudilac i lica koja zajednički djeluju s ponudiocem stekli manje od 75 % vlasništva emitenta						
11.	Veterinarska stanica a.d. Prijedor	512.678	FLOWER-ECO-DESING d.o.o. Prijedor	0,3908	28,3059%	43,3059%
			(Gordana Zgonjanin)		0,1184%	0,1184%
			(Ranko Bojić)		27,3150%	27,3150%

Tabela 8. Pregled završenih postupaka preuzimanja akcionarskih društava u toku 2016. godine

Bez obzira na različitost ključnih motiva za sticanje većinskog učešća u vlasničkoj strukturi, nema dokaza da je koncentracija vlasništva doprinijela i potrebnom finansijskom prestrukturisanju i efikasnijem upravljanju preduzećima, već je naprotiv u velikom broju slučajeva osnovna djelatnost ugašena a nekretnine i oprema promijenile prvobitnu namjenu.

Navedeni pokazatelji govore u prilog konstataciji da je vlasnička konsolidacija u značajnoj mjeri okončana, te da se mehanizam ponude za preuzimanje koristi samo kao prethodna faza istiskivanju manjinskih akcionara i promjeni pravne forme akcionarskog društva.

VI PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME

Zakonom o privrednim društvima uređena je mogućnost promjene iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo (odredbom člana 189.), kao i mogućnost promjene pravne forme akcionarskog društva (odredbe članova 421. – 425.). Na osnovu ovlaštenja iz člana 189. i člana 421. tog zakona Komisija je dodatno uređila ovu oblast donošenjem Pravilnika o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/10, 60/12 i 117/12).

U toku izvještajnog perioda, Komisija je upisala četiri promjene pravne forme iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, a u jednom slučaju izvršena je promjena otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo).

U periodu važenja aktuelnog Zakona o privrednim društvima, od kada je čitav proces i započeo, pravnu formu otvorenog akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću promijenilo je ukupno 59 društava, dok je 8 društava izvršilo promjenu iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo.

Godine	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Promjene iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo	0	0	3	0	2	2	1
Promjene pravne forme – iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću	1	3	11	25	12	3	4

Tabela 9. Broj postupaka promjene iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo i promjena pravne forme iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Uređivanjem ove oblasti, aktuelnim Zakonom o privrednim društvima stvoreni su preduslovi za otvorena akcionarska društva koja nemaju interes, niti uslove za ovakvu pravnu formu, da mogu da promijene formu, odnosno pravni status, te da se isključe iz berzanskog sistema trgovanja.

VII IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU

1. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti

U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 i 4/17), Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna da daje dozvole za rad, odnosno poslovanje (u sklopu kojih se izdaju i saglasnosti na opšta akta, te izmjene i dopune istih): berzanskim posrednicima, bankama za obavljanje kastodi poslova, berzi i drugom uređenom javnom tržištu, Centralnom registru hartija od vrijednosti, kao i organima tih društava (direktoru, članovima upravnog odbora, članovima nadzornog odbora), te fizičkim licima za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, kod tih pravnih lica, u sljedećim zvanjima: investicioni savjetnik, investicioni menadžer i broker.

Komisija izdaje dozvolu **berzanskim posrednicima** u skladu sa članom 62. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, i to za brokerske poslove, dilerske poslove, poslove podrške tržištu – market making), poslove upravljanja portfeljom, poslove agenta emisije, poslove preuzimanja emisije, poslove investicionog savjetovanja i kastodi poslove.

U postupku rješavanja navedenih podnesaka, Komisija primjenjuje i odredbe Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 67/12 i 5/13), te Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/06 i 26/07).

R. b.	Naziv berzanskog posrednika	Poslovi obuhvaćeni dozvolom	Izdavanje dozvole	Važenje dozvole
1.	Monet broker a.d. Banja Luka	Brokerski i dilerski poslovi	18.01.2007.	18.01.2019.
		Poslovi agenta emisije	18.10.2011.	18.10.2017.
		Poslovi investicionog savjetovanja	30.12.2009.	30.12.2019.
2.	Eurobroker a.d. Banja Luka	Brokerski poslovi	24.04.2011.	24.04.2017.
		Dilerski poslovi i poslovi agenta emisije	25.07.2010.	25.07.2019.
3.	Addiko Bank a.d. Banja Luka – Služba brokerskih poslova	Brokerski, dilerski poslovi , poslovi podrške tržištu, poslovi preuzimanja emisije, poslovi agenta emisije	24.04.2009.	24.04.2018.
4.	Advantis Broker a.d. Banja Luka	Brokerski poslovi, dilerski poslovi, poslovi upravljanja portfeljom, poslovi preuzimanja emisije, poslovi agenta emisije, poslovi podrške tržištu	05.03.2010.	05.03.2019.
		Poslovi investicionog savjetovanja	19.01.2009.	19.01.2018.
5.	Unicredit Bank a.d. Banja Luka, Unicredit broker	Brokerski, dilerski poslovi	28.04.2010.	28.04.2019.
6.	Nova banka a.d. Banja Luka, Filijala za poslove sa hartijama od vrijednosti Nova broker	Brokerski i dilerski poslovi	19.04.2011.	19.04.2017.
7.	Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	Brokerski poslovi	02.02.2010.	02.02.2019.

Tabela 10. Pregled berzanskih posrednika koji su imali dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na dan 31.12.2016. godine

Iz navedenog pregleda se može konstatovati da većina berzanskih posrednika nudi samo brokerske i dilerske poslove, zbog manjih zahtjeva u pogledu finansijskih, kadrovskih i tehničkih pretpostavki, ali i zbog nerazvijenosti određenih usluga na domaćem tržištu. Tako, vidljivo je da nijedan berzanski posrednik nema dozvolu za obavljanje kastodi poslova.

U toku 2016. godine nije bilo podnesenih zahtjeva berzanskih posrednika za davanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, a Komisija je izvještajnom periodu izdala rješenja kojima se produžavaju četiri dozvole postojećim berzanskim posrednicima. Komisija je donijela jedno rješenje kojim berzanskom posredniku Banka Srpske a.d. Banja Luka - Odjeljenje za posredovanje u poslovima sa hartijama od vrijednosti prestaje da važi dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, zbog toga što je Agencija za bankarstvo Republike Srpske oduzela dozvolu za rad Banci Srpske a.d. Banja Luka.

U toku izvještajnog perioda Komisija je, u tri slučaja dala saglasnost na imenovanje rukovodioca berzanskog posrednika, jednu saglasnost na izmjene pravila poslovanja, jednu saglasnost na izmjene statuta, dvije saglasnosti na izmjene tarife naknada, te takođe i tri saglasnosti na članove upravnog odbora jednog berzanskog posrednika. U vezi sa poslovanjem berzanskih posrednika, Komisija u izvještajnom periodu nije davala saglasnosti na sticanje kvalifikovanog učešća u vlasništvu.

U skladu sa članom 106. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti berzanski posrednicima je dozvoljeno da uz odobrenje Komisije, objavljuju oglase kojima je predmet ponuda za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti. U jednom slučaju berzanskom posredniku je odobren takav promotivni materijal.

Komisija izdaje **bankama** dozvolu za obavljanje kastodi poslova, u skladu sa članom 128. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti.

Naziv banke koja ima dozvolu za obavljanje kastodi poslova	Datum izdavanja	Važenje dozvole
Raiffeisen Bank d.d. BiH	05.01.2010.	05.01.2019.
Nova banka a.d. Banja Luka	30.03.2010.	04.04.2019.
UniCredit Bank d.d. Mostar	29.04.2010.	24.04.2019.
UniCredit Bank a.d. Banja Luka	20.05.2009.	20.05.2018.

Tabela 11. Pregled banaka koje su imale dozvolu za obavljanje kastodi poslova na dan 31.12.2016. godine

U toku 2016. godine nije bilo podnesenih zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje kastodi poslova, a Komisija je izvještajnom periodu izdala dva rješenja kojima se produžavaju dozvole za banke koje imaju dozvole za obavljanje kastodi poslova. Komisija je u toku izvještajnog perioda izdala i dva rješenja o davanju saglasnosti na pravila poslovanja kastodi banaka.

U skladu sa članom 143. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti Komisija izdaje dozvolu za poslovanje **berzi i drugom uređenom javnom tržištu**, za obavljanje poslova iz člana 145. istog zakona. Dozvolu za obavljanje ovih poslova na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske ima Banjalučka berza hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka. U toku izvještajnog perioda nije bilo postupaka po zahtjevu Banjalučke berze.

Dozvolu za obavljanje poslova iz člana 189. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija izdaje **Centralnom registru hartija od vrijednosti**, u skladu sa članom 196. Zakona. U toku izvještajnog perioda Komisija je Centralnom registru hartija od vrijednosti dala odobrenje na Pravila depozitara investicionih fondova.

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija izdaje **fizičkim licima** dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera,

investicionog savjetnika i investicionog menadžera. Pored odredaba Zakona o tržištu, u ovim postupcima, Komisija postupa i u skladu sa Pravilnikom o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera, („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/06 i 17/08).

Zvanje	Broj lica sa zvanjem	Broj lica sa dozvolom
Investicioni menadžer	220	16
Broker	189	15
Investicioni savjetnik	7	3

Tabela 12. Broj lica sa odgovarajućim profesionalnim zvanjem i sa dozvolom za obavljanje poslovanja na dan 31.12.2016. godine

U toku izvještajnog perioda, Komisija je izdala devet **novih dozvola** za obavljanje poslova u zvanju investicionog menadžera i dvije dozvole za obavljanje poslova u zvanju brokera, a dozvole za obavljanje poslova u zvanju investicionog savjetnika u toku izvještajnog perioda nisu izdavane.

Takođe, u toku izvještajnog perioda Komisija je u sedam postupaka **produžila dozvole** za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju investicionog menadžera, u četiri slučaja u zvanju brokera, te u jednom slučaju dozvola je produžena za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju investicionog savjetnika. U jednom slučaju, Komisija je odbila zahtjev za produženje dozvole za obavljanje poslova u zvanju investicionog menadžera, zbog nespojivosti funkcija.

U toku izvještajnog perioda Komisija je u pet slučajeva **oduzela dozvolu** za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti licima u zvanju investicionog menadžera, zbog prestanka radnog odnosa u pravnom licu u kojem su lica bila zaposlena, te dvije dozvole za obavljanje poslova u zvanju brokera, zbog prestanka radnog odnosa ili zbog rasporeda na drugo radno mjesto u istom društvu.

2. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima

Dana 14.10.2015. godine, na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama zakona o investicionim fondovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 82/15), kojim je osnivanje i poslovanje društva za upravljanje investicionim fondovima i investicionih fondova, u znatnoj mjeri precizirano. U skladu sa nadležnostima i obavezama iz navedenog zakona, Komisija je donijela 14 pravilnika. S obzirom na vremenski aspekt stupanja na snagu ovih pravilnika, postojeća društva za upravljanje su od početka 2016. godine u fazi usklađivanja sopstvenog poslovanja, a posebno u dijelu koji se odnosi na:

- usaglašavanje organizacione, kadrovske i tehničke osposobljenosti za obavljanje djelatnosti, uključujući i usaglašavanje opštih akata (statuta društva i pravila poslovanja),
- ispunjavanje uslova u vezi sa statusom vlasnika društva za upravljanje,
- usaglašavanje statuta i prospekta investicionih fondova kojima upravljaju u pogledu preciznijeg definisanja investicionih ciljeva, načina obračuna provizije za upravljanje, te
- dobijanje saglasnosti za članove nadzornog odbora investicionih fondova.

U skladu sa Zakonom o investicionim fondovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/16 i 82/15) Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna za izdavanje:

- 1) dozvole društvima za upravljanje investicionim fondovima za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima,
- 2) dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje;
- 3) dozvole na statusne promjene društva za upravljanje i investicionog fonda,
- 4) odobrenja na prenos administrativnih poslova iz člana 23. Zakona o investicionim poslovima na treća lica,
- 5) saglasnosti investicionom fondu na prospekt i statut, kao i na sve naknadne izmjene tih akata,
- 6) dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora investicionog fonda,
- 7) dozvola investicionom fondu za promjenu banke depozitara i
- 8) odobrenja promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju.

1) Društvima za upravljanje investicionim fondovima, u skladu sa članom 28. Zakona o investicionim fondovima, Komisija izdaje dozvolu za obavljanje djelatnosti u vezi sa upravljanjem investicionim fondovima.

Dozvola za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima se odnosi na zatvorene investicione fondove sa javnom ponudom (član 60. Zakona o investicionim fondovima), otvorene investicione fondove sa javnom ponudom (član 87. Zakona o investicionim fondovima), otvorene investicione fondove sa privatnom ponudom (član 123. Zakona o investicionim fondovima), te otvorene investicione fondove rizičnog kapitala sa privatnom ponudom (član 195. Zakona).

U toku izvještajnog perioda nije bilo podnesenih zahtjeva za davanje dozvole osnivačima novih društva za upravljanje investicionim fondovima.

U okviru narednog tabelarnog pregleda dati su podaci o društvima za upravljanje investicionim fondovima i investicionim fondovima kojima ta društva upravljaju na posljednji dan izvještajnog perioda (31.12.2016.), a koja posluju na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske.

Naziv društva za upravljanje i investicioni fondovi kojima upravlja		Datum osnivanja (upis DU/PIF u sudski registar)	Datum transformacije PIF u ZIF ⁸ (saglasnost Komisije)	Datum prenosa poslova upravljanja na novo društvo (saglasnost Komisije)	Datum usaglašenosti poslovanja sa izmjenama i dopunama Zakona o investicionim fondovima
DUIF „Euroinvestment“ a.d. Banja Luka		13.09.2000.	-	-	01.12.2017.
1.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Euroinvestment fond“ a.d. Banja Luka	13.06.2002.	27.8.2007.	-	-
DUIF „Management Solutions“ d.o.o. Banja Luka⁹		06.08.2008.	-	-	01.07.2016.
2.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Balkan Investment fond“ a.d. Banja Luka	18.07.2002.	04.05.2007.	08.07.2016.	-

⁸ Značenje skraćenica: DUIF – društvo za upravljanje investicionim fondom;
PIF - privatizacioni investicioni fond;
ZIF - zatvoreni investicioni fond.

⁹ U prethodnom izvještajnom periodu ovo društvo je poslovalo pod nazivom DUIF "MIKROFIN INVEST" d.o.o. Banja Luka..

Naziv društva za upravljanje i investicioni fondovi kojima upravlja		Datum osnivanja (upis DU/PIF u sudski registar)	Datum transformacije PIF u ZIF ⁸ (saglasnost Komisije)	Datum prenosa poslova upravljanja na novo društvo (saglasnost Komisije)	Datum usaglašenosti poslovanja sa izmjenama i dopunama Zakona o investicionim fondovima
3.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „BLB-profit“ a.d. Banja Luka	06.06.2002.	25.05.2007.	08.07.2016.	-
4.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „VB fond“ a.d. Banja Luka	12.07.2002.	03.07.2007.	05.08.2016.	-
5.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Bors invest fond“ a.d. Banja Luka	06.06.2002.	03.07.2007.	08.07.2016.	-
6.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Aktiva invest fond“ a.d. Banja Luka	01.07.2002.	25.7.2007.	05.08.2016.	-
7.	Zatvoreni investicioni fond „Vaučersko investicioni fond“ a.d. Banja Luka	18.06.2002.	11.9.2007.	08.07.2016.	-
Naziv društva: DUIF „Invest nova“ a.d. Bijeljina		01.09.2000.	-	-	23.09.2016.
8.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Invest nova fond“ a.d. Bijeljina	13.06.2002.	15.6.2007.	-	-
9.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Unioinvest fond“ a.d. Bijeljina	28.09.2007.	-	-	-
Naziv društva: DUIF „Kristal invest“ a.d. Banja Luka		08.09.2000.	-	-	23.09.2016.
10.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Kristal invest fond“ a.d. Banja Luka	22.05.2002.	13.7.2007.	-	-
11.	Otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Kristal kapital“	11.12.2007.	-	-	-
12.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Zepter fond“ a.d. Banja Luka	06.06.2002.	25.5.2007.	13.09.2016.	-
Naziv društva: DUIF „Polara invest“ a.d. Banja Luka		09.10.2000.	-	-	30.09.2016.
13.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Polara invest fond“ a.d. Banja Luka	01.07.2002.	03.07.2007.	-	-
14.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Jahorina konseko invest“ a.d. Pale	13.11.2002.	21.12.2007.	27.11.2015.	-
15.	Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Privrednik invest“ a.d. Banja Luka	24.05.2002.	15.06.2007.	20.09.2016.	-

Tabela 13. Pregled društava za upravljanje investicionim fondovima i investicionih fondova na dan 31.12.2016. godine

Na dan pripreme izvještaja, dozvolu za upravljanje ima 5 društava za upravljanje, a postoji 14 zatvorenih investicionih fondova i 1 otvoreni investicioni fond, dok je u toku 2016. godine, šest društava za upravljanje prestalo sa radom, i to:

- Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Vaučersko investicioni biznis“ a.d. Banja Luka; dana 05.07.2016. godine Komisija je rješenjem konstatovala da je društvu prestala da važi dozvola za rad, nakon što je društvo dana 04.05.2016. godine Komisiji dostavilo obavještenje o donesenju Odluci o prestanku obavljanja registrovane djelatnosti Društva;
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Bors invest“ a.d. Banja Luka; dana 08.07.2016. godine Komisija je rješenjem konstatovala da je društvu prestala da važi dozvola za rad, nakon što je društvo dana 10.05.2016. godine Komisiji dostavilo obavještenje o donesenju Odluci o prestanku obavljanja registrovane djelatnosti Društva;
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Aktiva invest“ a.d. Banja Luka; dana 27.04.2016. godine Komisija je društvu oduzela dozvolu za obavljanje poslova upravljanja investicionim fondovima, jer u propisanom roku nije uskladilo niti je započelo proces usklađivanja svog poslovanja sa odredbama Zakona o investicionim fondovima;
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima „BLB menadžment invest“ a.d. Banja Luka; dana 18.05.2016. godine Komisija je društvu oduzela dozvolu za obavljanje poslova upravljanja investicionim fondovima, jer u propisanom roku nije uskladilo niti je započelo proces usklađivanja svog poslovanja sa odredbama Zakona o investicionim fondovima;
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Jahorina konseko progres“ a.d. Pale; dana 18.05.2016. godine, Komisija je društvu oduzela dozvolu za obavljanje poslova upravljanja investicionim fondovima, jer u propisanom roku nije uskladilo niti je započelo proces usklađivanja svog poslovanja sa odredbama Zakona o investicionim fondovima;
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Zepter invest“ a.d. Banja Luka; ovo društvo je dana 29.09.2016. godine prestalo da postoji, upisom statusne promjene u okviru koje je spojeno pripajanjem društvu za upravljanje „Kristal invest“ a.d. Banja Luka.

Sva postojeća društva za upravljanje investicionim fondovima su osnovana u toku procesa privatizacije, osim društva za upravljanje investicionim fondovima „Management Solutions“ d.o.o. Banja Luka (osnovano 2008. godine pod nazivom MIKROFIN INVEST d.o.o. Banja Luka, u toku ovog izvještajnog perioda društvo je promijenilo naziv, sjedište i sve vlasnike). Napominjemo da je ranije, u postupku nadzora 30.10.2015. godine Društvu za upravljanje investicionim fondovima „Privrednik“ a.d. Banja Luka oduzeta dozvola za rad, odnosno za upravljanje investicionim fondovima, a takođe u postupku nadzora, Komisija je 19.02.2014. godine trajno oduzela dozvolu za rad, odnosno za upravljanje investicionim fondovima Društvu za upravljanje investicionim fondovima „Balkan Investment Management“ a.d. Banja Luka.

Takođe, svi zatvoreni investicioni fondovi, osim zatvorenog investicionog fonda Unioinvest a.d. Bijeljina su nastali u toku masovne (vaučerske) privatizacije tokom 2001. i 2002. godine u formi privatizacionih investicionih fondova. Tokom 2007. godine, na bazi Zakona o investicionim fondovima, svih četrnaest privatizacionih investicionih fondova se

transformisalo u zatvorene investicione fondove. Petnaesti zatvoreni investicioni fond osnovan je u 2008. godini.

Dana 11.08.2016. godine, iz Registra investicionih fondova Republike Srpske brisan je Otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "MIKROFIN PLUS", nakon što je dana 07.07.2016. godine Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Management Solutions“ dostavilo Komisiji odluku Upravnog odbora o likvidaciji tog fonda.

Činjenica da na tržištu hartija od vrijednosti i dalje dominiraju zatvoreni investicioni fondovi uzrokovana je načinom transformacije privatizacionih investicionih fondova upravo u ovu formu investicionih fondova prema aktuelnom Zakonu o investicionim fondovima iz 2006. godine, ali i činjenicom da nekoliko pokušaja da se formiraju investicioni fondovi i opstanu u formi otvorenih investicionih fondova nisu donijeli očekivane rezultate. Očekivani efekti obavezne transformacije ovih fondova u otvorene investicione fondove u skladu s izmjenama i dopunama Zakona o investicioim fondovima iz 2015. godine trebalo bi da promijene ovakvo stanje, i broičano ali i suštinski vraćanjem povjerenja ne samo u institut kolektivnog investiranja, već i cjelokupno tržište kapitala Republike Srpske.

2) Dozvolu na imenovanje članova uprave društva za upravljanje, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje na osnovu člana 27. Zakona o investicionim fondovima, te prema uslovima i postupku predviđenim Pravilnikom o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda Komisija za hartije od vrijednosti je izdala sedam dozvola za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društava za upravljanje i devet dozvola za obavljanje funkcija izvršnih direktora. U jednom slučaju postupak po zahtjevu društva za upravljanje za dobijanje saglasnosti na imenovanje izvršnog direktora je obustavljen zbog odustanka stranke, dok je u jednom slučaju zahtjev za dobijanje saglasnosti odbijen zbog neispunjavanja uslova.

3) Dozvolu za statusne promjene društvima za upravljanje investicionim fondovima i investicionim fondovima, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa odredbama člana 18. Zakona o investicionim fondovima, te Pravilnikom o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima, koji je novi podzakonski akt u primjeni.

U toku izvještajnog perioda, u Komisiji je zaprimljen jedan zahtjev za prethodnu saglasnost na statusnu promjenu spajanja društava, koji je pozitivno riješen.

4) Odobrenje na prenos administrativnih poslova iz člana 23. Zakona o investicionim poslovima na treća lica, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa članom 24. Zakona o investicionim fondovima, a prema postupku propisanom Pravilnikom o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lice i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje.

U dosadašnjem periodu, društva za upravljanje su na treća lica uglavnom prenosila poslove vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja. U toku 2016. godine Komisija je izdavala dva ovakva odobrenja.

5) Saglasnosti investicionim fondovima na prospekt i statut, kao i na naknadne izmjene tih akata, Komisija izdaje u skladu sa odredbama članova 61, 91, 105, 142. i 217. Zakona o investicionim fondovima, te Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti.

U toku izvještajnog perioda, Komisija za hartije od vrijednosti je izdala dvanaest takvih rješenja (u svim slučajevima mijenjani su i statut i prospekta fonda).

6) Saglasnost na imenovanje članova nadzornog odbora investicionog fonda, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa članom 69. Zakona o investicionim fondovima.

U ovom segmentu je izmjenama i dopunama Zakona o investicionim fondovima proširena nadležnost Komisije za hartije od vrijednosti, s obzirom da Komisija u prethodnom periodu nije izdavala dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora fonda.

U toku 2016. godine Komisija je izdala 73 ovakve dozvole, te je, uglavnom zbog neadekvatnih kvalifikacija, u 24 slučaja odbila izdavanje saglasnosti za vršenje funkcije člana nadzornog odbora.

7) Dozvolu investicionim fondovima za promjenu banke depozitara, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje prema odredbama člana 56. Zakona o investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda, Komisija je izdala četiri dozvole za promjenu banke depozitara.

Poslove depozitara u skladu sa ovlaštenjem iz člana 189. stav 2. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i člana 49. stav 3. Zakona o investicionim fondovima, za sve investicione fondove, obavlja Centralni registar hartija od vrijednosti.

8) Odobrenja promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje na osnovu ovlaštenja iz člana 115. Zakona o investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda, kao ni tokom prethodnih perioda, Komisija nije izdavala ovu vrstu odobrenja.

Pored gore pomenutih izdavanja dozvola, saglasnosti i odobrenja, Komisija je u toku izvještajnog perioda usvojila i dvadeset pet odgovora na različite upite iz nadležnosti sektora za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu.

3. Ispiti za sticanje zvanja

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera ("Službeni glasnik RS", broj: 119/06 i 17/08) Komisija za hartije od vrijednosti organizuje i provodi pripreme i organizuje polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera.

U skladu sa Odlukom o utvrđivanju ispitnih rokova u 2016. godini, ispitni rokovi za polaganje ispita za sticanje zvanja investicionog menadžera, investicionog savjetnika i brokera su organizovani jednom mjesečno. Ispiti su održavani u skladu sa pristiglim prijavama za određeni ispitni rok.

U izvještajnoj godini održan je samo jedan ispit za sticanje zvanja investicioni menadžer kojem je pristupio jedan kandidat koji je ispit položio.

Na dan 31.12.2016. godine dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera imala su ukupno 34 lica. Od toga 15 lica ima dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, 3 lica u zvanju investicionog savjetnika i 16 lica u zvanju investicionog menadžera.

VIII RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA

U 2016. godini najveći dio aktivnosti Komisije u oblasti razvoja i međunarodne saradnje bile su posvećene:

- praćenju regulative i prakse u djelokrugu rada Komisije,
- praćenju regulative i prakse drugih oblasti koje su direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti i/ili aktivnosti Komisije,
- analiziranju i predlaganju rješenja i prijedloga za izmjenu/dopunu postojeće regulative ili prijedloga novih opštih akata Komisije,
- analizi učesnika i (novih) finansijskih instrumenata na tržištu hartija od vrijednosti,
- saradnji sa Međunarodnom organizacijom komisija za hartije od vrijednosti (eng. International Organization of Securities Commissions – IOSCO),
- saradnji sa drugim regulatorima tržišta hartija od vrijednosti – članicama IOSCO-a i saradnji sa potpisnicima IOSCO Međunarodnog memoranduma o razumijevanju (eng. IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding – IOSCO MMoU),
- saradnji sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu
- aktivnostima na harmonizaciji sa propisima Evropske unije i usaglašavanju propisa unutar Bosne i Hercegovine i
- edukaciji učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Aktivnosti Komisije u dijelu razvoja i međunarodne saradnje mogu se grupisati u tri cjeline: 1) normativne aktivnosti, 2) saradnja sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu i 3) promocija i edukacija..

1. Normativne aktivnosti

Pod normativnim aktivnostima Komisije podrazumijeva se izrada nacrti i prijedloga regulative, u direktnoj ili indirektnoj nadležnosti Komisije, kao što su: zakoni, pravilnici iz nadležnosti Komisije, interni akti Komisije, opšti akti i pravila poslovanja učesnika na tržištu i dr. Glavna aktivnost Komisije na polju normativnih aktivnosti ogledala se u pripremi prijedloga i donošenju opštih akata iz nadležnosti Komisije.

R. br.	Objava teksta	Broj i datum Službenog Glasnika
1.	Odluka o izmjenama i dopunama Tarife naknada	28/16 od 08.04.2016..
2.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika	32/16 od 19.04.2016.
3.	Odluka o stavljanju van snage Pravilnika o ulaganju zatvorenih investicionih fondova s javnom ponudom u nekretnine	48/16 od 13.07.2016.
4.	Pravilnik o dopuni Pravilnika o Registru emitenata hartija od vrijednosti kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske	71/16 od 22.08.2016.
5.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o preoblikovanju zatvorenog investicionog fonda	82/16 od 23.09.2016.
6.	Pravilnik o reorganizaciji zatvorenog investicionog fonda	82/16 od 23.09.2016.
7.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti	107/16 od 15.12.2016.
8.	Pravilnik o udjelima otvorenog investicionog fonda	113/16 od 27.12.2016.
9.	Pravilnik o trgovanju udjelima otvorenog investicionog fonda	113/16 od 27.12.2016.

Tabela 14. Propisi koje je Komisija donijela u 2016. godini

Usvajanjem Pravilnika o reorganizaciji zatvorenog investicionog fonda, Pravilnika o udjelima otvorenog investicionog fonda i Pravilnika o trgovanju udjelima otvorenog investicionog fonda u 2016. godini, Komisija je donijela sve potrebne akte za uspješno poslovanje otvorenih investicionih fondova koji će nastati u procesu preoblikovanja iz zatvorenih investicionih fondova u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o investicionim fondovima.

2. Razvoj informacionog sistema

Tokom 2016. godine, nastavljen je rad na nadogradnji i optimizaciji kompletnog informacionog sistema. Završeni su projekti započeti u prethodnoj godini a započeto je nekoliko novih.

Nekoliko bitnih razvojnih projekata provedeno je u 2016. godini.

2.1. Elektronski protokol

Elektronski protokol, kao jedan od najbitnijih i najkompleksnijih sistema unutar Integralnog informacionog sistema Komisije, dobio je u 2016. godini nekoliko unaprjeđenja i optimizacija, koje su dodatno ubrzale i olakšale rad. Optimizacijom baze i njenim smještanjem na brži server, izbjegnuta su usporavanja sistema koja su mogla nastati povećavanjem količine podataka i skeniranih dokumenata unutar elektronskog protokola.

Takođe, na nekoliko mjesta dodata je opcija automatskog završavanja kucanog teksta (eng. Auto-complete), koja je osim ubrzavanja unosa teksta, dovelo i do uniformnog teksta u sličnim predmetima, što olakšava kasniju pretragu, filtriranje i sortiranje.

Bolja povezanost sa Registrom sudskih sporova u vezi s postupcima koji se vode pred Komisijom (ovaj registar Komisija vodi za svoje interne potrebe), smanjila je mogućnost dupliranja podataka u ta dva sistema.

2.2. Sistem za nadzor trgovanja

Poboljšanjem algoritama signala za upozoravanje na potencijalne nepravilnosti u trgovanju na Berzi, smanjen je broj lažnih signala a sektoru za nadzor olakšano praćenje i analiza trgovanja.

2.3. Registar investicionih fondova

Nakon donošenja Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja registra fondova, u 2016. godini pristupilo se izmjenama Registra investicionih fondova, čime je započet proces prilagođavanja baze i formi da bi se omogućio unos dodatnih podataka i dokumenata propisanih novim pravilnicima.

2.4. Internet prezentacija Komisije

Engleska verzija web prezentacije Komisije usaglašena je sa verzijom na srpskom jeziku. Povećanjem internet propusnosti na serverima na kojima se nalazi internet prezentacija Komisije smanjena je mogućnost sporog učitavanja stranica i pregleda dostupnih dokumenata Komisije.

2.5. Optimizacija server sale, računara i mrežne opreme

Kao i svake godine, i u 2016. godini izvršena je analiza i zamjena zastarjele računarske opreme za nekoliko zaposlenih, gdje su osim samih računara, unaprijeđeni i operativni

sistemi, antivirusna zaštita, kao i kompletna mrežna oprema sa kojom su zaposleni uvezani sa server salom.

3. Saradnja

Saradnja obuhvata raznovrsne oblike poslovnih kontakata i razmjene informacija sa domaćim, stranim i međunarodnim institucijama, organizacijama, organima vlasti, kao i udruženjima i obrazovnim ustanovama. U prvom redu to je saradnja sa regulatornim organima Republike Srpske (npr. Agencija za bankarstvo, Agencija za osiguranje i sl.), sa organima Vlade Republike Srpske, sa sudovima i tužilaštvima Republike Srpske, sa obrazovnim institucijama, strukovnim udruženjima i sl., ali i saradnja sa institucijama Federacije BiH, zajedničkim organima Bosne i Hercegovine, regulatornim tijelima drugih država, kao i saradnja sa međunarodnim institucijama i asocijacijama.

U toku 2016. godine nastavljena je saradnja sa Međunarodnom organizacijom komisija za hartije od vrijednosti (International Organization of Securities Commissions - IOSCO), kao i sa drugim regulatornim tijelima finansijskog tržišta, koje su članice IOSCO-a kroz različite forme i projekte koji su detaljnije opisani u dijelu Međunarodna saradnja. Saradnja sa organima Vlade Republike Srpske odnosi se na redovne kontakte sa Ministarstvom finansija i Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu saradnju na usaglašavanju propisa iz oblasti tržišta kapitala sa pravom Evropske unije.

3.1. Međunarodna saradnja

Komisija je članica IOSCO od 2001. godine, a od 05.10.2009. godine i potpisnica Međunarodnog memoranduma o razumijevanju IOSCO MMoU u vezi sa konsultacijama, saradnjom i razmjenom informacija.

Potpisivanjem IOSCO MMoU članice IOSCO, regulatorna tijela tržišta kapitala zemalja u svijetu, izražavaju jasne namjere da međusobno sarađuju i razmjenjuju informacije sa ciljem da osiguraju provođenje i primjenu zakona i propisa iz nadležnosti regulatora. IOSCO MMoU obezbjeđuje mehanizam putem kojeg regulatori tržišta kapitala mogu sigurno i pouzdano da razmjenjuju veoma važne informacije i dokumentaciju vezanu za istrage o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti, transakcijama sa hartijama od vrijednosti i derivatima, prenosu hartija od vrijednosti i novčanim transakcijama vezanim za trgovanje i prenos hartija od vrijednosti, te da otkriju i informišu relevantne regulatore o eventualnim nepravilnostima i nezakovitostima na tržištu kapitala, kako bi se protiv istih mogle pravovremeno preduzeti odgovarajuće mjere.

Kroz saradnju sa IOSCO, Komisija je redovno informisana o aktivnostima članica IOSCO, na razvoju, implementaciji i promociji međunarodno priznatih standarda u izradi regulative, nadzoru i provođenju zakona i propisa, aktivnostima na zaštiti investitora i promociji povjerenja investitora u integritet tržišta kapitala, te razmjeni informacija na globalnom i regionalnom nivou.

Konsultacije putem elektronske pošte predstavljaju jedan od vidova saradnje, koje koriste uglavnom regulatori manje razvijenih tržišta kapitala/hartija od vrijednosti. Ovaj vid komunikacije omogućen je isključivo članicama IOSCO. Pitanja, upitnici, izvještaji, zahtjevi (za mišljenjima, tumačenjima, pojašnjenjem domaće regulative) itd. se dostavljaju IOSCO, koji ih prosleđuje ostalim članicama. Regulatori tržišta, šalju odgovore na isti način. Brojni odgovori na upitnike, pitanja, zahtjeve itd. nikada ne izostaju, a daju se na dobrovoljnoj osnovi. Ovo je, sa jedne strane, još jedan način sticanja uvida u stepen razvijenosti pojedinih tržišta i njihovu tekuću problematiku, a s druge strane, mogućnost uvida u prijedloge i načine

za rješavanje problema različitih finansijskih tržišta. Takođe predstavlja i dobar izvor informacija za pokretanje različitih inicijativa od strane IOSCO i njegovih radnih tijela.

Regulatori finansijskih tržišta iz cijelog svijeta intenzivno razmjenjuju informacije - upozorenja investitorima o neovlašćenim licima na tržištima kapitala i uslugama koje pružaju. Broj informacija o kršenju zakona i propisa od strane neovlašćenih lica na različitim tržištima rastao je svakim danom. Regulatori finansijskih tržišta su obavještavali ostale regulatore finansijskih tržišta i srodne institucije putem web stranice IOSCO, koji je prosleđivao informacije, elektronskom poštom, članicama IOSCO, a na svojim web stranicama objavljivali su liste neovlašćenih pravnih i fizičkih lica koji posluju na njihovim tržištima ili se pozivaju na njih kao regulatore tržišta ili obavljaju druge aktivnosti zabranjene zakonima i propisima na tim tržištima. Pored informacija o licima koja se bave nedozvoljenim aktivnostima na domaćim tržištima, pojedini regulatori tržišta kapitala objavljuju i upozorenja drugih regulatora finansijskih tržišta. Komisija se, u toku godine, priključila ovim aktivnostima, nastojeći da upozori učesnike i investitore na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske na ponašanje neovlašćenih lica na inostranim tržištima.

Takođe, Komisija je u martu 2013. godine sa Evropskom komisijom za hartije od vrijednosti i berze (eng. European Securities and Markets Authority - ESMA) potpisala Memorandum o razumijevanju o saradnji i razmjeni informacija koje se tiču nadzora nad alternativnim fondovima. Ovaj memorandum definiše djelokrug saradnje i procedure koje će se poštovati u slučaju međunarodne nadzorne saradnje, sadržaj zahtjeva za pomoć, dozvoljenu upotrebu informacija, pravila povjerljivosti koja se odnose na razmijenjene informacije i uslove za raskid sporazuma.

U postupku nadzora nad trgovanjem jednog našeg investicionog fonda na tržištima izvan Republike Srpske, od regulatora Luksemburga (fra. Commission de surveillance du secteur financier - CSSF) i Švajcarske (eng. Swiss Financial Market Supervisory Authority - FINMA) su u februaru 2015. godine zatraženi podaci o likvidaciji jednog otvorenog investicionog fonda čije udjele je naš fond stekao nekoliko mjeseci prije otvaranja postupka likvidacije (naš fond je stekao udjele krajem avgusta, a postupak likvidacije je otvoren sredinom decembra 2014. godine) i podaci o prodavcima udjela u periodu od početka avgusta do otvaranja postupka likvidacije. Regulator Luksemburga je dostavio podatke u vezi s likvidacionim postupkom, a u vezi s prodavcima tražio je dopunu zahtjeva, na osnovu čega je Komisija dostavila spisak povezanih lica, a regulator Luksemburga dostavio podatke koje je uspio da pribavi, a za ostale je uputio Komisiju da se obrati regulatorima sjedišta banaka preko čijih je fiducijarnih računa vršena prodaja i otkup udjela, jer su te banke odbile da daju podatke stranom regulatoru. Regulator Švajcarske je tražio dopunu u pogledu cjelokupnog zahtjeva, a traženi podaci su dostavljeni u januaru 2016. godine. U ovom istom postupku su traženi podaci i od regulatora Austrije (eng. Austrian Financial Market Authority - FMA) i Lihtenštajna (eng. Financial Market Authority Liechtenstein - FMA) i to o krajnjim prodavcima akcija jednog emitenta na slovenačkom tržištu, od kojih je naše društvo za upravljanje za račun investicionog fonda kojim upravlja kupilo te akcije, a transakcije prodavaca su izvršene preko fiducijarnih računa banaka čije se sjedište nalazi u tim zemljama. Oba regulatora su u izvještajnom periodu dostavila tražene podatke. U ovom postupku traženi su podaci i od Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH i to podaci o društvu za upravljanje koje upravlja investicionim fondom koji ima međusobno učešće u vlasništvu s našim investicionim fondom kojim upravlja nadzirano društvo za upravljanje.

Komisija je regulatornom tijelu Kajmanskih ostrva (CIMA) dostavila informaciju o jednom investicionom fondu sa sjedištem na Kajmanskim ostrvima i to o međusobnom

trgovanju akcijama pet emitenata iz Republike Srpske od strane tog fonda i jednog stranog pravnog lica koje je u vlasništvu investicionog menadžera tog fonda.

Od regulatornih tijela Indije (eng. Securities and Exchange Board of India - SEBI) i Sjedinjenih Američkih Država (eng. Securities and Exchange Commission - SEC) zatraženi su podaci o dva strana fizička lica za koje je postojala sumnja da su djelovala zajednički prilikom sticanja akcija jednog emitenta. Regulator Indije je odgovorio na zahtjev i dostavio podatke na osnovu kojih je za ta dva lica krajem izvještajnog perioda utvrđena obaveza objavljivanja ponude za preuzimanje predmetnog emitenta. Regulator Sjedinjenih Američkih Država nije odgovorio na zahtjev do isteka izvještajnog perioda.

3.2. Saradnja sa drugim nadležnim organima

Komisija saraduje sa nadležnim državnim organima i drugim domaćim institucijama radi pružanja pravne pomoći, razmjene informacija i u drugim slučajevima kad za tim postoji potreba, u skladu sa odredbama propisa iz njene nadležnosti.

Saradnja sa drugim nadležnim organima u Republici Srpskoj u najvećoj mjeri bila je ostvarena sa organima Vlade Republike Srpske. Pored toga, ostvarena je saradnja i sa svim drugim institucijama kao što su: regulatori, sudovi i druge organizacije i institucije Republike Srpske.

Saradnja sa organima Vlade Republike Srpske ogledala se u prvom redu kroz kontakte i aktivnosti sa Ministarstvom finansija, kao i u razmjeni komentara u pogledu pojednostavljenja procedura i formalnosti za započinjanje i obavljanje poslovnih aktivnosti sa Savjetom za regulatornu reformu pri Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu saradnju.

Član 6. Zakona o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske¹⁰ obavezuje regulatore finansijskog sektora Republike Srpske (Agencija za bankarstvo Republike Srpske, Agencija za osiguranje Republike Srpske i Komisija), između ostalog, na pristup informacijama i razmjenu podataka potrebnih za provođenje postupka nadzora, te razmjenu informacija o nepravilnostima utvrđenim u postupku nadzora, ako su uočene nepravilnosti važne za rad drugih nadzornih organa.

U ovom izvještajnom periodu Komisija je Agenciji za osiguranje Republike Srpske dostavila podatke o transakcijama velike vrijednosti zaključenim između jednog društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i s njim povezanog pravnog lica sa sjedištem u inostranstvu. Agencija za osiguranje Republike Srpske uputila je Komisiji dvije informacije u vezi s raspolaganjem imovinom dva društva za osiguranje (Agencija za osiguranje Republike Srpske je u okviru svojih nadležnosti tim društvima za osiguranje zabranila raspolaganje imovinom – hartijama od vrijednosti bez odobrenja Agencije).

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je u maju 2016. godine obavijestila Komisiju da je oduzela dozvolu jednoj banci, koja ima odjeljenje za obavljanje poslova s hartijama od vrijednosti, kako bi i Komisija mogla preduzeti mjere iz svoje nadležnosti.

Direkcija za evropske integracije zadužena je za saradnju sa državnim i entitetskim institucijama u izradi uporednih i transpozicionih tabela koje trebaju dati pregled entitetskih propisa po odgovarajućim sektorima unutrašnjeg tržišta, njihovu međusobnu usklađenost kao i usklađenost sa pravom EU. Grupa predstavnika entitetskih ministarstava finansija i entitetskih regulatora tržišta hartija od vrijednosti zadužena je da uporedi entitetske propisa iz

¹⁰ Zakon o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske broj 49/09).

oblasti tržišta kapitala i usklađenosti tih propisa sa *acquis-em*. Kao regulator tržišta hartija od vrijednosti Republike Srpske, Komisija ima aktivnu ulogu u radnoj grupi za tržište kapitala.

U okviru saradnje s drugim organima u Bosni i Hercegovini, Komisija je ostvarila saradnju u razmjeni podataka i informacija sa Državnom agencijom za istrage i zaštitu (SIPA), Komisijom za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine i Komisijom za papire od vrijednosti Brčko Distrikta.

U okviru saradnje s drugim organima, na traženje Državne agencije za istrage i zaštitu, dostavljeni su podaci o velikom broju pravnih i fizičkih lica, kojima je raspolagala Komisija ili lica kojima Komisija daje dozvolu. Krajem 2014. godine Komisija je od te agencije zatražila pomoć u pribavljanju podataka o krajnjim vlasnicima – učesnicima u transakcijama hartijama od vrijednosti jednog emitenta na slovenačkom tržištu, s kojima su trgovala naša tri društva za upravljanje u ime i za račun investicionih fondova kojim upravljaju, a SIPA je u martu 2015. godine obavijestila Komisiju da nije bila u mogućnosti da prikupi tražene podatke na osnovu činjenica koje je dostavila Komisija i zatražila je dopunu tih činjenica u dijelu koji se tiče sjedišta kastodi banaka preko čijih su fiducijarnih računa u Sloveniji vršene transakcije. Nakon što je uspjela da dođe do traženih podataka, Komisija je početkom ovog izvještajnog perioda dostavila dopunu svog zahtjeva, a SIPA je u junu 2016. godine dostavila podatke do kojih je došla kroz međunarodnu pravnu pomoć. Komisija je Državnoj agenciji za istrage i zaštitu u ovom izvještajnom periodu dostavila i jednu informaciju o trgovanju dva fizička lica akcijama jednog emitenta u periodu od 01.01.2014. do 12.05.2016. godine, zbog sumnje u postojanje krivičnog djela pranje novca (nepoznato porijeklo novca koji je korišćen za plaćanje kupljenih akcija).

3.3. Promocija i edukacija

U izvještajnom periodu najveći dio aktivnosti u oblasti promocije i edukacije odnosi se na tumačenja zakonskih i podzakonskih propisa, te odgovore na upite kako ovlašćenim učesnicima na tržištu kapitala tako i drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim licima. Upiti su se odnosili na različite zakonske i podzakonske propise, aktivnosti i nadležnosti Komisije, različite teme ili oblasti, te su pokrivene brojne teme, direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti. Zahtjevi za tumačenje ili primjenu propisa su se najčešće odnosili na Zakon o investicionim fondovima, podzakonske akte iz nadležnosti Komisije, Zakon o tržištu hartija od vrijednosti i Zakon o privrednim društvima.

IX NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Prema odredbama Zakona o tržištu¹¹, Komisija vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Komisija je, takođe prema odredbama Zakona o tržištu¹², a i prema odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti¹³ ovlašćena da vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprječavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova.

¹¹ Član 260. tačka d) Zakona o tržištu.

¹² Član 260. tačka đ) Zakona o tržištu.

¹³ Član 80. stav 1. tačka h) Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (Službeni glasnik BiH broj 47/14 i 10/16).

Prema odredbama Zakona o investicionim fondovima¹⁴, Komisija je ovlaštena da obavlja redovni i vanredni nadzor zatvorenih i otvorenih investicionih fondova, društava za upravljanje fondovima, zastupnika u prodaji udjela ili akcija, banke depozitara i svakog drugog lica koje obavlja posao za koji je odgovorno neko od ovih lica. Komisija provodi kontrolne i nadzorne aktivnosti nad svim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti, sa ciljem da se osigura efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti.

Prema Pravilniku o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Pravilnik o nadzoru)¹⁵, pod nadzorom koji provodi Komisija podrazumijeva se nadzor nad primjenom Zakona o tržištu, Zakona o investicionim fondovima, Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te propisa donesenih na osnovu tih zakona, od strane učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u smislu Pravilnika o nadzoru smatraju se: berzanski posrednici, kastodi banke, društva za upravljanje investicionim fondovima, investicioni fondovi i banke depozitari, berza i druga uređena javna tržišta, Centralni registar hartija od vrijednosti, emitenti hartija od vrijednosti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti, upisima u Registar emitenata hartija od vrijednosti i objavljivanjem finansijskih i drugih propisanih izvještaja, lica koja imaju dozvolu za obavljanje poslova brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera, sticaoci i učesnici u postupku preuzimanja i drugi učesnici u smislu odredaba zakona kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava, prodavci, kupci, drugi sticaoci hartija od vrijednosti i druga lica koja učestvuju na tržištu hartija od vrijednosti¹⁶. Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti smatraju se i lica koja imaju kvalifikovano učešće, izuzev Republike Srpske i druga lica koja se smatraju povezanim s nadziranom licem u smislu odredbi zakona kojima se uređuje poslovanje privrednih društava, tržište hartija od vrijednosti, poslovanje investicionih fondova i preuzimanje akcionarskih društava¹⁷.

Nadzor koji provodi Komisija može da bude kontinuiran, redovan i vanredan¹⁸. U kontinuiranom nadzoru stalno se prati ponašanje učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti¹⁹, a provodi se prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja i dokumentacije koje su nadzirana lica dužna da dostavljaju Komisiji u propisanim rokovima putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI) ili na drugi način, praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije dobijene od učesnika na tržištu hartija od vrijednosti na poseban zahtjev Komisije, svakodnevnim praćenjem trgovanja hartijama od vrijednosti na berzi u realnom vremenu putem nadzorne stanice i analizom aktiviranih signala, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora²⁰. Redovan nadzor vrši se nad ovlašćenim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u skladu sa posebnim planom redovnog nadzora, za svaku godinu, koji usvaja Komisija²¹, a vanredan nadzor vrši se na osnovu indicija o mogućem kršenju zakona i drugih propisa²², a po sopstvenoj inicijativi Komisije, na zahtjev

¹⁴ Član 227. stav 1. Zakona o investicionim fondovima (Službeni glasnik Republike Srpske broj 92/06 i 82/15).

¹⁵ Član 3. Pravilnika o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (Službeni glasnik Republike Srpske broj 98/14).

¹⁶ Član 2. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

¹⁷ Član 2. st. 2. i 3. Pravilnika o nadzoru.

¹⁸ Član 7. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

¹⁹ Član 7. stav 2. Pravilnika o nadzoru.

²⁰ Član 9. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

²¹ Član 7. stav 3. Pravilnika o nadzoru.

²² Član 7. stav 4. Pravilnika o nadzoru.

nadležnog državnog organa ili stranog regulatornog organa ili po prijavi drugih lica (vlasnika hartija od vrijednosti, potencijalnih investitora u hartije od vrijednosti, učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i sl.), uključujući i anonimne prijave²³.

S obzirom na način provođenja, nadzor može da bude posredan i neposredan; posredan nadzor provodi se u sjedištu Komisije prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja, dokumentacije i podataka; neposredan nadzor provodi se u prostorijama nadziranog lica ili pravnog lica s kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom, uzimanjem izjava i izjašnjenja i uvidom u poslovnu dokumentaciju i isprave, poslovne knjige, registre i evidencije bez obzira na to da li se vode u materijalnom ili elektronskom obliku, te elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, kao i uzimanjem izjava i izjašnjenja u sjedištu Komisije²⁴.

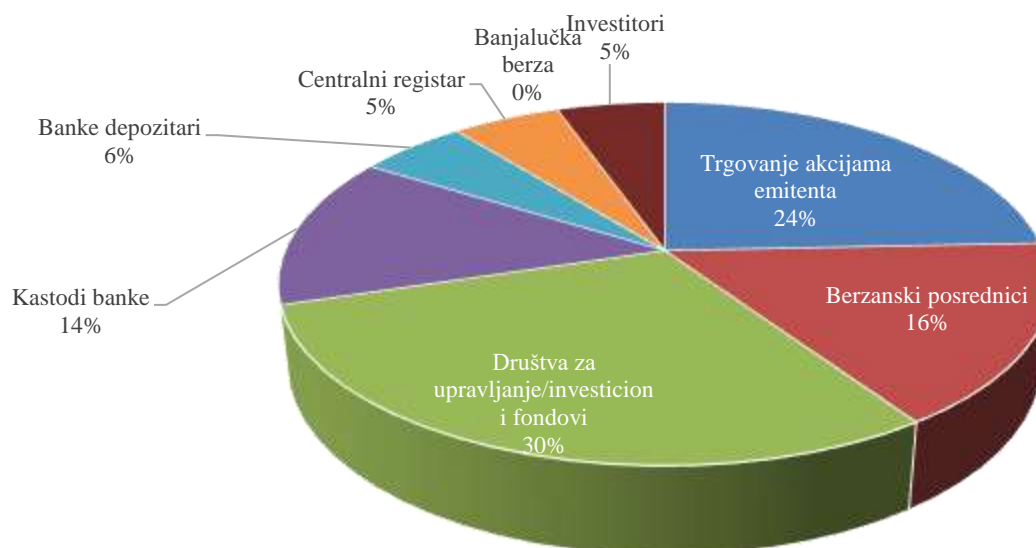
U obavljanju nadzornih ovlašćenja, Komisija je u ovom izvještajnom periodu vodila nadzor nad trgovanjem akcijama 19 emitenata i 29 nadzora nad radom i poslovanjem ovlašćenih učesnika i to: jedanaest nadzora nad berzanskim posrednicima (po tri nadzora nad dva brokersko-dilerska društva, dva nad jednim brokersko-dilerskim društvom, te po jedan nadzor nad dva brokersko-dilerska društva i jedan nadzor nad odjeljenjem banke koje obavlja poslove s hartijama od vrijednosti), deset nadzora nad društvima za upravljanje investicionim fondovima (četiri nad jednim i dva nad drugim društvom za upravljanje, te po jedan nadzor nad četiri društva za upravljanje), jedan nad investicionim fondovima, tri nad depozitarima investicionih fondova, dva nad kastodi bankama, te po jedan nadzor nad radom i poslovanjem Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka i Banjalučke berze a.d. Banja Luka. Pored navedenog, kontinuirano je praćeno ponašanje dva strana institucionalna investitora i analizirana njihova ranija ulaganja, te ulaganje jednog fizičkog lica u akcije jednog emitenta.

Predmet nadzora/učesnici na tržištu	Broj nadzora
Trgovanje akcijama emitenta	19
Berzanski posrednici	11
Društva za upravljanje	10
Investicioni fondovi	1
Depozitari investicionih fondova	3
Kastodi banke	2
Centralni registar	1
Banjalučka berza	1
Investitori	3
UKUPNO	51

Tabela 15. Nadzorne aktivnosti prema predmetu nadzora/učesnicima na tržištu u 2016. godini

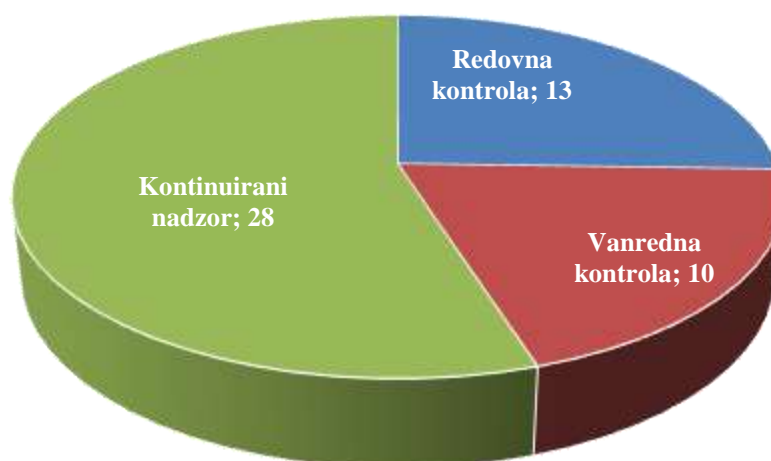
²³ Član 4. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

²⁴ Član 7. st. 5. do 7. Pravilnika o nadzoru.

Slika 2. Nadzorne aktivnosti prema učesnicima na tržištu u 2016. godini

Prema vrsti nadzora, u izvještajnom periodu je vođeno 28 kontinuiranih, trinaest redovnih i deset vanrednih nadzora.

Slika 3. Nadzorne aktivnosti prema vrsti nadzora u 2016. godini

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcionisanje tržišta kapitala u cjelini, položaj pojedinih učesnika na tržištu kapitala ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete, Komisija je Zakonom o tržištu ovlašćena na preduzimanje neke od propisanih nadzornih mjera²⁵. U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija rješenjem nalaže preduzimanje radnji koje doprinose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno izriče odgovarajuću mjeru propisanu Zakonom o tržištu i drugim zakonima²⁶, a u slučajevima kršenja propisa ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadziranog lica, rješenjem Komisije mogu se naložiti određene posebne mjere²⁷.

U okviru nadzornih mjera iz člana 265. Zakona o tržištu (nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, odnosno nedostataka), u 2016. godini dato je ukupno osam

²⁵ Član 266. Zakona o tržištu.

²⁶ Član 265. stav 2. Zakona o tržištu.

²⁷ Član 267. stav 1. Zakona o tržištu.

naloga i to pet berzanskim posrednicima (dva jednom brokersko-dilerskom društvu u dva različita predmeta i po jedan nalog za tri brokersko-dilerska društva), po jedan dvjema kastodi bankama i jedan Centralnom registru kao depozitaru investicionih fondova.

Otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, odnosno nedostataka naloženo je u osam slučajeva.

Subjekt nadzora	Opis naloga	Broj
Berzanski posrednik	Uskladiti opšta akta s propisima o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	1
	Preduzeti radnje neophodne za otklanjanje nepravilnosti u vezi sa organizovanjem aukcije za paket akcija jednog emitenta	1
Berzanski posrednik	Uskladiti opšta akta s propisima o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	3
Kastodi banka	Uskladiti opšta akta s propisima o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	2
Depozitar investicionog fonda	Dopuniti podatke o licima povezanim s depozitarom i dopunjene podatke dostaviti društvima za upravljanje	1
UKUPNO		8

Tabela 16. Nadzorne mjere iz člana 265. Zakona o tržištu (nalozi za otklanjanje utvrđenih nedostataka) u 2016. godini

U okviru svojih ovlaštenja iz člana 266. Zakona o tržištu da izriče odgovarajuće mjere, Komisija je u ovom izvještajnom periodu izrekla 13 (trinaest) takvih mjera i to: jedna zabrana saldiranja transakcije i jedno poništenje transakcije, po jedna opomena za dva brokersko-dilerska društva, sedam javnih opomena (po jedna za četiri društva za upravljanje i po jedna direktorima tri društva za upravljanje), jedno upozorenje društvu za upravljanje i jedan nalog depozitaru investicionog fonda da preduzme mjere za naplatu potraživanja fonda.

Subjekt nadzora	Izrečena mjera	Broj
Investitori	Zabrana saldiranja transakcije	1
	Poništena transakcija	1
Berzanski posrednici	Opomena	2
Društva za upravljanje	Javna opomena	4
	Upozorenje	1
Direktori društava za upravljanje	Javna opomena	3
Investicioni fond	Nalog depozitaru da preduzme mjere za naplatu potraživanja fonda	1
UKUPNO		13

Tabela 17. Nadzorne mjere u skladu sa članom 266. Zakona o tržištu u 2016. godini

U okviru svojih ovlaštenja iz člana 267. Zakona o tržištu da izriče posebne nadzorne mjere, Komisija je u ovom izvještajnom periodu izrekla 4 (četiri) takve mjere i to: jednom berzanskom posredniku je oduzela dozvolu za obavljanje poslova s hartijama od vrijednosti s tim da izdavanje nove dozvole ne može zatražiti u roku od 60 dana, a dvojici brokera tog berzanskog posrednika privremeno zabranila obavljanje poslova s hartijama od vrijednosti u trajanju od 60 dana, te jednom društvu za upravljanje oduzela saglasnost na imenovanje jednog lica za člana upravnog odbora.

Subjekt nadzora	Izrečena mjera	Broj
Berzanski posrednik	Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova s hartijama od vrijednosti s tim da se izdavanje nove dozvole ne može zatražiti u roku od 60 dana	1
Broker	Privremena zabrana obavljanja poslova s hartijama od vrijednosti u trajanju od 60 dana	2
Društvo za upravljanje	Oduzimanje saglasnosti društvu na imenovanje jednog lica za člana upravnog odbora	1
UKUPNO		4

Tabela 18. Nadzorne mjere u skladu sa članom 267. Zakona o tržištu u 2016. godini

X UPRAVNI SPOROVI, PARNIČNI I PREKRŠAJNI POSTUPCI I INFORMACIJE O SUMNJAMA NA POSTOJANJE KRIVIČNIH DJELA

1. Upravni sporovi po aktima Komisije

U narednom tabelarnom prikazu dat je pregled upravnih sporova u vezi sa postupcima emisije hartija od vrijednosti koji su pokrenuti u periodu od 2004. godine (kada je protiv akta Komisije pokrenut prvi upravni spor) do 31.12.2016. godine.

Godina	Broj upravnih sporova	Broj riješenih sporova	U korist	Komentar
2004.	1	1	KHOV (1)	Tužba povučena
2005.	1	1	KHOV (1)	Tužba odbijena
2006.	4	4	KHOV (3) Tužitelja (1)	U tri slučaja tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je uvažena ²⁸
2007.	2	2	KHOV (2)	Tužiocu odustali od tužbe
2008.	1	1	KHOV (1)	Tužba odbijena
2009.	3	3	KHOV (3)	U 2 slučaja tužba odbačena a u jednom slučaju tužba odbijena
2010.	6	6	KHOV (6)	U 2 slučaja tužba je odbačena, u 4 slučaja tužba odbijena
2011.	6	6	KHOV (2) Tužitelja (4)	U 2 slučaja tužba je odbijena, u 4 slučaja uvažena, a Komisija je donijela nove upravne akte prema pravnom shvatanju suda, a sa istim posljedicama za stranku ²⁹
2012.	1	1	KHOV (1)	Tužba povučena
2013.	4	4	KHOV (3) Tužitelja (1)	U 3 slučaja tužba je odbijena, au jednom slučaju uvažena ³⁰
2014.	3	3	KHOV (3)	U jednom slučaju tužba je odbijena a u dva slučaja odbačena
2015.	2	2	KHOV (1) Tužitelja (1)	U jednom slučaju tužba je odbačena a u jednom slučaju uvažena ³¹
2016.	-	-	-	-

Tabela 19. Uporedni pregled upravnih sporova pokrenutih protiv akata Komisije kojima su rješavani predmeti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti i promjenama u registru emitentata u periodu od 2004. - 2016. godine

²⁸ Radi se o slučaju u kojem je sud prihvatio ulog u stvarima, iako ta mogućnost nije bila data u Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti.

²⁹ U jednom slučaju se radilo o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a u preostala tri slučaja, sud je cijenio da je Komisija bila van mandata kada je odlučivala o ovim tačkama dnevnog reda.

³⁰ Komisija je u ponovljenom postupku donijela upravni akt sa istim pravnim posljedicama za emitenta.

³¹ Postupak je vođen po zahtjevu emitenta za povrat naknade koja je naplaćena u ponovljenom postupku registracije promjene na osnovnom kapitalu.

Takođe, u toku izvještajnog perioda pokrenuta su dva upravna spora protiv akata Komisije u postupku preuzimanja. U narednom tabelarnom prikazu dat je pregled upravnih sporova u vezi sa postupcima preuzimanja akcionarskih društava u periodu od 2004. godine (kada je protiv akta Komisije pokrenut prvi upravni spor) do kraja 2016. godine.

Godina	Broj upravnih sporova	Broj riješenih sporova	U korist	Komentar
2004.	1	1	KHOV (1)	Zahtjev KHOV za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažen a presuda preinačena
2005.	2	2	KHOV (2)	U jednom slučaju tužba je povučena U jednom slučaju tužba je odbijena
2006.	2	2	KHOV (2)	U jednom slučaju tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je odbačena
2007.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena
2008.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena
2009.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena, zahtjev stranke za vanredno preispitivanje sudske odluke odbijen
2010.	3	3	KHOV (2) Tužitelja (1)	U jednom slučaju tužba je odbijena, u jednom slučaju stranka je podnijela zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke - zahtjev stranke odbijen, u jednom slučaju KHOV je podnijela zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke – zahtjev odbijen kao neosnovan ³²
2011.	2	2	KHOV (2)	U oba slučaja tužba je odbačena kao neosnovana
2012.	5	5	KHOV (4) Tužitelja (1)	U tri slučaja tužba je odbijena, u jednom slučaju odbačena kao neblagovremena, u jednom slučaju tužbeni zahtjev je uvažen a osporeni akt je poništen ³³
2013.	2	2	KHOV (2)	U oba slučaja tužba je odbijena kao neosnovana
2014.	2	2	KHOV (1) Tužitelja (1)	U jednom slučaju tužba je odbijena, a u jednom slučaju tužbeni zahtjev je uvažen a osporeni akt je poništen ³⁴
2015.	-	-	-	-
2016.	2	-	U toku (2)	-

Tabela 20. Uporedni pregled upravnih sporova pokrenutih protiv akata Komisije kojima su rješavani predmeti u vezi sa preuzimanjem akcionarskih društava u periodu od 2004. – 2016. godine

Kao što je naprijed istaknuto, Komisija je zakonom ovlašćena na preduzimanje neke od propisanih nadzornih mjera, a kako su akti Komisije konačni, protiv upravnih akata može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima³⁵.

U ovom izvještajnom periodu nije pokrenut nijedan upravni spor protiv rješenja Komisije **iz oblasti nadzora**

U jednom ranije pokrenutom upravnom sporu iz oblasti nadzora (tužba je podnesena u novembru 2015. godine), okružni sud je u junu 2016. godine odbio tužbu kao neosnovanu i to tužbu koju je podnijelo društvo za upravljanje protiv rješenja Komisije iz septembra 2015. godine kojim je tom društvu za upravljanje oduzeta saglasnost na imenovanje direktora i

³² Radi se o slučaju u kojem je, iz proceduralnih razloga, izostao odgovarajući akt Komisije. U ponovljenom postupku, Komisija je riješila predmetni slučaj, a prema prijavi akcionara (prijava o sumnji na prikrivanje zajedničkog djelovanja prema akcionarskom društvu).

³³ Radi se o slučaju u kojem je sud cijenio da je Komisiji radila van mandata, što je bio isključivi razlog za ovakav epilog. Naglašavamo da je Komisija u ponovljenom postupku donijela identično rješenje. Radi se o slučaju u kojem je konstatovano da je za određena lica, po Zakonu o preuzimanju akcionarskih društava nastala obaveza za objavljivanje ponude za preuzimanje.

³⁴ Radi se o slučaju u kojem je akt Komisije poništen iz proceduralnih razloga.

³⁵ Član 257. st. 2. i 3. Zakona o tržištu.

jednog člana upravnog odbora, čime je osporeno rješenje Komisije postalo pravosnažno. Ova mjera je izrečena jer je društvo za račun investicionog fonda kojim upravlja kupilo akcije od lica koje je sa društvom povezano po osnovu učešća u vlasništvu i upravljanju, čime je prekršena zabrana iz člana 47. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima kojim je propisano da društvo za upravljanje investicionim fondovima ne može da otuđuje hartije od vrijednosti ni bilo kakvu drugu imovinu fonda, kao ni da je od njega stiče, bilo za svoj račun ili za račun povezanih lica.

R. br.	Tužilac	Osporeni akt	God. podn. tužbe	Okružni sud	Vrhovni sud RS
1.	DUIF	Rješenje iz 2015. g. o oduzimanju saglasnosti društvu na imenovanje direktora i jednog člana upravnog odbora (sticanje akcija za račun fonda od lica povezanog s društvom)	2015. g.	Tužba odbijena u junu 2016. g.	-
2.	DUIF	Rješenje iz 2014. g. o izricanju javne opomene društvu (trgovanje akcijama jednog emitenta za račun fonda)	2014. g.	Početkom 2015. g. odbijena tužba	Tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda iz 2015. g.
3.	DUIF	Rješenje iz 2014. g. o trajnom oduzimanju dozvole za poslovanje društvu zbog niza nepravilnosti i nezakonitosti u poslovanju	2014. g.	Tužba odbijena u septembru 2015. g.	Tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda iz 2015. g.
4.	DUIF	Rješenje iz 2013. g. o izricanju opomene društvu (trgovanje akcijama jednog emitenta za račun fonda)	2013. g.	Odbijena tužba krajem 2014. g.	Tužilac početkom 2015. g. podnio zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda

Tabela 21. Upravni sporovi iz oblasti nadzora u 2016. godini

2. Privredni sporovi

U ovom izvještajnom periodu pravosnažno je okončan privredni spor koje je pokrenulo fizičko lice, koje je pokrenulo i upravne sporove protiv rješenja Komisije (iz 2011. i 2014. godine) kojim su poništene transakcije akcijama jednog emitenta koje su realizovane u martu 2011. godine. To lice pokrenulo je 2013. godine privredni spor u vezi s poništenjem predmetnih transakcija podnoseći okružnom privrednom sudu tužbu protiv Komisije sa zahtjevom za naknadu štete. Okružni privredni sud se 2014. godine oglasio stvarno nenadležnim u ovom predmetu i premet ustupio osnovnom sudu, na šta je tužilac prvo izjavio žalbu, a zatim odustao od te žalbe. Osnovni sud nije prihvatio nadležnost, pa se obratio Vrhovnom sudu Republike Srpske radi rješavanja sukoba nadležnosti. Vrhovni sud Republike Srpske je u oktobru 2015. godine donio rješenje kojim je utvrđeno da je u ovoj pravnoj stvari stvarno nadležan okružni privredni sud. Tužilac je povukao tužbu u ovom predmetu u februaru 2016. godine.

3. Prekršajni postupci

Od početka primjene Zakona o preuzimanju (od 2002. godine), Komisija je pokrenula ukupno pedeset i osam prekršajnih postupaka (u toku izvještajnog perioda Komisija nije podnosila prekršajne prijave), uglavnom protiv lica koja su nisu u zakonskom roku podnosila zahtjeve za odobrenje objavljivanja ponude za preuzimanje nakon što im je obaveza nastala, te protiv uprava emitentata, jer nisu objavili mišljenje o objavljenoj ponudi. S obzirom na relativno visoke sankcije za navedene prekršaje sudovi su u dosadašnjem periodu, u najvećem

broju slučajeva, izricali uslovne osude. U 2016. godini Komisija nije pokrenula nijedan prekršajni postupak u vezi sa postupcima preuzimanja.

Godina	Broj pokrenutih postupaka	Broj slučajeva u kojima su okrivljeni sankcionisani	Status			Izrečena sankcija (u KM)	
			Broj obustavljenih postupaka	Broj slučajeva u kojima je KHOO odustala od prekršajne prijave	Broj slučajeva koji su još u toku	Uslovno	Bezuslovno
2005.	4	2	2 ³⁶	-	-		3.600
2006.	19	16	1 ³⁷	1 ³⁸	1 ³⁹	20.000	27.950
2007.	4	3	-	1 ⁴⁰	-	10.000	14.200
2008.	10	7	3 ⁴¹	-	-	1.000	17.950
2009.	9	7	1 ⁴²	1 ⁴³	-	15.000	19.050
2010.	3	2	1 ⁴⁴	-	-		6.000
2011.	2	2		-	-	3.500	
2012.	7	7	-	-	-	18.500	4.000
2013.	-	-	-	-	-	-	-
2014.	1	-	-	-	1	-	-
2015.	-	-	-	-	-	-	-
2016.	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 22. Uporedni pregled pokrenutih prekršajnih postupaka u postupcima preuzimanja u periodu od 2000. – 2016. godine

Zbog neizvršavanja zakonskih obaveza u pogledu izvještavanja investicione javnosti, u dijelu koji se odnosi na objavljivanje finansijskih i revizorskih izvještaja, te izvještaja o značajnim događajima, Komisija je u prethodnim izvještajnim periodima podnosila prekršajne prijave. U toku analiziranog izvještajnog perioda nije bilo takvih aktivnosti.

³⁶ U oba slučaja je nastupila zastara.

³⁷ Prekršajni postupak je obustavljen zbog zastare.

³⁸ Neposredno nakon podnesene prijave, lice je provelo postupak preuzimanja.

³⁹ Osnovni sud nije mogao da uruči poziv okrivljenom, jer je odselio u Njemačku. Sud je izdao nalog da pri prelasku granice bude priveden.

⁴⁰ Neposredno nakon podnesene prijave, lice je provelo postupak preuzimanja.

⁴¹ U sva tri slučaja, Sud se oglasio mjesno nenadležnim.

⁴² Osnovni sud nije mogao da uruči poziv okrivljenom, jer je odselio u Njemačku.

⁴³ Predmetnim činjenjem lice nije prouzrokovao štetne posljedice za akcionare emitenta, u objavljenoj ponudi za preuzimanje, ostalim akcionarima ponuđena je viša cijena u odnosu na transakciju koja je bila predmet sankcionisanja, te je zaključeno da eventualno kažnjavanje u ovakvim slučajevima u najvećem dijelu ne bi bilo u skladu sa svrhom prekršajnih sankcija.

⁴⁴ Sudskom presudom konstatovano da Komisija nije predložila dovoljno dokaza, iako je i sama stranka provela postupak preuzimanja po rješenju Komisije o utvrđivanju obaveze objavljivanja ponude za preuzimanje za lica koja su u predmetnom postupku zajednički djelovala.

Godina	Broj pokrenutih postupaka	Status				Novčani iznos sankcije - uslovno		Novčani iznos sankcije - bezuslovno	
		Broj slučajeva u kojima su okrivljeni sankcionisani	Broj obustavljenih postupaka	Broj slučajeva u kojima je KHOV odustala od prekršajne prijave	Broj slučajeva koji su još u toku	Pravna lica	Fizička lica	Pravna lica	Fizička lica
2006.	2	1	1 ⁴⁵	-	-	-	-	5.000	500
2007.	6	3	-	3	-	-	-	22.000	2.300
2008.	10	2	6 ⁴⁶	2	-	20.000	1.000	-	-
2009.	29	27	1 ⁴⁷	1	-	223.000	19.300	70.000	10.500
2010.	44	38	5 ⁴⁸	1	-	389.500	41.150	46.000	9.500
2011.	22	20	2 ⁴⁹	-	-	253.500	23.400	20.000	3.500
2012.	8	8 ⁵⁰	-	-	-	21.000	6.100	60.000	-
2013.	28	24 ⁵¹	2 ⁵²	2	-	295.100	20.050	45.000	4.700
2014.	1	1	-	-	-	10.000	1.000	-	-
2015.	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 23. Uporedni pregled pokrenutih prekršajnih postupaka zbog nepoštovanja obaveze objavljivanja finansijskih i revizorskih izvještaja, te izvještaja o značajnim događajima u periodu od 2006. – 2015. godine

Na osnovu analize svih efekata pokrenutih prekršajnih postupaka (u najvećem broju slučajeva sudovi izricali uslovne osude), Komisija je 2014. godine⁵³ donijela zaključak da se izmijeni Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitentata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude⁵⁴, u dijelu koji se odnosi na definisanje kriterijuma za oslobađanje pojedinih emitentata od obaveze objavljivanja revizorskih izvještaja. Na ovaj način promijenjena je praksa postupanja Komisije: hartije emitentata koji nemaju objavljen

⁴⁵ Dana 04.03.2014. godine, prekršajni postupak obustavljen zbog zastarjelosti.

⁴⁶ U tri slučaja Sud se oglasio mjesno nenadležnim, a u dva slučaja je nastupila zastara, dok je u jednom slučaju ovlašćeno lice propustilo usmeni pretres.

⁴⁷ Pokrenut stečajni postupak.

⁴⁸ U jednom slučaju je pokrenut stečajni postupak, u tri slučaja je nastupila zastara, a u jednom slučaju Sud nije prihvatio zahtjev Komisije za hartije od vrijednosti za opoziv uslovne osude, ali je Komisija pokrenula novi postupak.

⁴⁹ U jednom slučaju je pokrenut stečajni postupak, a u drugom postupak je obustavljen zbog mandata članova Komisije (ali je u ponovljenom postupku protiv emitenta pokrenut identičan postupak).

⁵⁰ U jednom slučaju, sankcija je izrečena samo fizičkom licu, jer je u međuvremenu pokrenut stečajni postupak nad pravnom licem, a u dva slučaja, postupak protiv fizičkih lica je obustavljen.

⁵¹ U sedam slučajeva, postupak protiv fizičkih lica je obustavljen, a sankcija je izrečena samo pravnom licu.

⁵² U jednom slučaju nastupila zastara, a u drugom slučaju pravno lice ne radi, postoji samo formalno, u sudskom registru.

⁵³ Detaljna analiza efekata prekršajnih postupaka i razloga za promjenu postupanja Komisije data je u izvještaju o radu Komisije za 2014. godinu.

⁵⁴ Pravilnik o izmjenama pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitentata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 50/14, stupio na snagu 20.06.2014. godine).

revizorski izvještaj se suspenduju sa trgovanja, čime je prekršajna sankcija zamijenjena nemogućnošću prometovanja hartijom od vrijednosti. Komisija smatra da je na ovaj način naročito naglašena odgovornost emitenta i većinskog/većinskih vlasnika za zakonitost rada u dijelu koji se odnosi na zaštitu interesa investitora i izvještavanje investicione javnosti. Takođe, troškovi Komisije, uzrokovani vođenjem prekršajnih postupaka, su smanjeni.

U izvještajnom periodu pokrenuto je sedam prekršajnih postupaka **iz oblasti nadzora** i to:

1. protiv člana upravnog odbora jednog emitenta koji je u tri navrata u 2016. godini kupovao akcije tog emitenta, a o tim transakcijama nije obavijestio emitenta, Komisiju i Banjalučku berzu u roku od 15 dana od dana obavljanja transakcije, što je članom 274. stav 1. Zakona o tržištu propisano kao obaveza za članove upravnog odbora emitenta hartija od vrijednosti sa javnom ponudom kada obavljaju transakcije hartijama od vrijednosti tog emitenta, te je tako više puta počinio prekršaj iz člana 297. stav 1. tačka 16.) Zakona o tržištu; prvostepeni sud je u ovom predmetu u izvještajnom periodu donio rješenje kojim je okrivljeni oglašen odgovornim za prekršaj koji mu je stavljen na teret i kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 800 KM; okrivljeni se žalio na izrečenu kaznu i tražio njeno ublažavanje, čemu se Komisija usprotivila u odgovoru na žalbu; postupak po žalbi okrivljenog je u toku;
2. protiv jednog društva za upravljanje i odgovornog lica u tom društvu jer je društvo otuđilo imovinu fonda kojim upravlja, licima povezanim s tim društvom, čime je prekršilo odredbu člana 47. stav 2. tačka b) Zakona o investicionim fondovima, kojom je propisano da društvo za upravljanje investicionim fondovima sa javnom ponudom ne može da otuđuje hartije od vrijednosti ili bilo kakvu drugu imovinu fonda, niti da je od njega stiče, bilo za svoj račun ili za račun povezanih lica, odnosno jer je društvo zaključilo poslove prodaje hartija od vrijednosti iz portfelja fonda kojim upravlja, sa licem koje je povezano sa društvom za upravljanje, čime je prekršilo odredbu člana 47a. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima kojom je propisano da je društvu za upravljanje zabranjeno da za račun investicionog fonda zaključuje poslove kupovine i prodaje, odnosno druge poslove koji su predmet ulaganja investicionog fonda, ako je druga strana u poslu lice koje je povezano sa društvom za upravljanje, što je propisano kao prekršaj članom 232. stav 1. t. ž) i z) Zakona o investicionim fondovima; u ovom predmetu je u izvještajnom periodu održan jedan usmeni pretres, a postupak je u toku;
3. protiv tri međusobno povezana fizička lica zbog davanja kupovnih i prodajnih naloga za trgovinu hartijama od vrijednosti u veoma kratkom vremenskom periodu, sa približno istom količinom i cijenom, čime su prekršili zabranu propisanu članom 277. tačka b) Zakona o tržištu kojom je propisano da je radi sprečavanja manipulacije na tržištu zabranjeno dati nalog za kupovinu ili prodaju hartije od vrijednosti, znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu te hartije od vrijednosti od istog ili drugog lica, po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog trgovanja, što je propisano kao prekršaj članom 297. tačka 17) Zakona o tržištu; u ovom predmetu je u izvještajnom periodu održan jedan usmeni pretres, na kojem je sud tražio da podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka precizira zahtjev, što je i učinjeno u ostavljenom roku nakon isteka izvještajnog perioda; postupak je u toku;
4. protiv jednog stranog fizičkog lica jer je za račun jednog stranog pravnog lica dao nalog za prodaju akcija jednog emitenta iako je znao ili je mogao znati da je dat ili će biti dat nalog za kupovinu tih akcija po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, od strane drugog stranog pravnog lica s kojim je povezan, čime je postupao suprotno zabrani iz člana 277. tačka b) Zakona o tržištu hartija od vrijednosti kojom je

propisano da je radi sprečavanja manipulacije na tržištu zabranjeno dati nalog za kupovinu ili prodaju hartije od vrijednosti, znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu te hartije od vrijednosti od istog ili drugog lica, po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog trgovanja što je propisano kao prekršaj i kažnjivo je po članu 297. tačka 17) Zakona o tržištu; prvostepeni sud je u ovom predmetu u izvještajnom periodu donio rješenje kojim je okrivljeni oglašen odgovornim za prekršaj koji mu je stavljen na teret i kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 500 KM; okrivljeni se žalio na izrečenu kaznu i tražio njeno ublažavanje, čemu se Komisija usprotivila u odgovoru na žalbu; postupak po žalbi okrivljenog je u toku;

5. protiv tri fizička lica koja su u periodu od početka 2015. do marta 2016. godine, u kojem periodu su bili članovi upravnih odbora četiri emitenta, u više navrata kupovala akcije tih emitenata, a o tim transakcijama nisu obavijestila emitenta, Komisiju i Banjalučku berzu u roku od 15 dana od dana obavljanja transakcije, što je članom 274. stav 1. Zakona o tržištu propisano kao obaveza za članove upravnog odbora emitenta hartija od vrijednosti sa javnom ponudom kada obavljaju transakcije hartijama od vrijednosti tog emitenta, te su tako više puta počinila prekršaj iz člana 297. stav 1. tačka 16.) Zakona o tržištu; prvostepeni sud je u ovom predmetu na kraju izvještajnog perioda donio rješenje kojim su okrivljeni oglašeni odgovornim za prekršaj koji im je stavljen na teret i kažnjeni na jedinstvene novčane kazne i to prvookrivljeni u iznosu od 600 KM, drugookrivljeni u iznosu od 1.000 KM i trećeokrivljeni u iznosu od 700 KM; okrivljeni se nisu žalili na prvostepeno rješenje koje je tako postalo pravosnažno;
6. protiv jednog društva za upravljanje i odgovornog lica u tom društvu jer je društvo zaključilo poslove razmjene ulaganja iz portfelja fonda kojim upravlja s licem koje je povezano s tim društvom, čime je prekršilo odredbu člana 47. stav 2. tačka b) Zakona o investicionim fondovima, kojom je propisano da društvo za upravljanje investicionim fondovima sa javnom ponudom ne može da otuđuje hartije od vrijednosti ili bilo kakvu drugu imovinu fonda, niti da je od njega stiče, bilo za svoj račun ili za račun povezanih lica i odredbu člana 47a. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima kojom je propisano da je društvu za upravljanje zabranjeno da za račun investicionog fonda zaključuje poslove kupovine i prodaje, odnosno druge poslove koji su predmet ulaganja investicionog fonda, ako je druga strana u poslu lice koje je povezano sa društvom za upravljanje, što je propisano kao prekršaj članom 232. stav 1. t. ž) i z) Zakona o investicionim fondovima;
7. protiv jednog stranog fizičkog lica jer je za račun jednog stranog pravnog lica u više navrata davao naloge za prodaju akcija pet emitenata iako je znao ili je mogao znati da je dat ili će biti dat nalog za kupovinu tih akcija po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, od strane drugog stranog pravnog lica s kojim je povezan, čime je postupao suprotno zabrani iz člana 277. tačka b) Zakona o tržištu hartija od vrijednosti kojom je propisano da je radi sprečavanja manipulacije na tržištu zabranjeno dati nalog za kupovinu ili prodaju hartije od vrijednosti, znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu te hartije od vrijednosti od istog ili drugog lica, po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog trgovanja što je propisano kao prekršaj i kažnjivo je po članu 297. tačka 17) Zakona o tržištu; prekršajna prijava protiv ovog lica podnesena je i zato što je kao lice koje, u ime tog fonda, sačinjava sve analize u vezi sa portfeljom, daje prijedloge za investiranje i generalno daje naloge u ime i za račun tog fonda, koristeći nekoliko računa za obavljanje transakcija otvorenih kod različitih berzanskih posrednika, kreirao lažnu sliku o tražnji i ponudi akcija dva emitenta čime je postupao suprotno

zabrani iz člana 278. tačka v) Zakona o tržištu kojim je propisano da je zabranjeno obavljati transakcije sa hartijama od vrijednosti radi toga da se stvori privid aktivne trgovine tom hartijom od vrijednosti, te na taj način podstaknu drugi investitori na kupovinu, odnosno prodaju te hartije od vrijednosti što je propisano kao prekršaj i kažnjivo je po članu 297. tačka 17) Zakona o tržištu.

U jednom ranije pokrenutom prekršajnom postupku iz oblasti nadzora (u septembru 2015. godine) protiv jednog društva za upravljanje i odgovornog lica u tom društvu, u ovom izvještajnom periodu osnovni sud je donio rješenje kojim je okrivljene oglasio odgovornim za učinjeni prekršaj jer su za račun investicionog fonda kojim upravlja to društvo kupili akcije od lica koje je sa društvom povezano po osnovu učešća u vlasništvu i upravljanju, čime su prekršili zabranu iz člana 47. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima kojim je propisano da društvo za upravljanje investicionim fondovima ne može da otuđuje hartije od vrijednosti ni bilo kakvu drugu imovinu fonda, kao ni da je od njega stiće, bilo za svoj račun ili za račun povezanih lica, što je propisano kao prekršaj članom 232. stav 1) tačka 7. Zakona o investicionim fondovima, te su kažnjeni novčanom kaznom i to društvo u iznosu od 10.000 KM, a odgovorno lice u iznosu od 1.000 KM. Okrivljeni su izjavili žalbu u ovom predmetu, a Komisija je dala odgovor na tu žalbu. Krajem izvještajnog perioda drugostepeni sud je uvažio žalbu okrivljenih, ukinuo prvostepeno rješenje i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U jednom ranije pokrenutom prekršajnom postupku iz oblasti nadzora došlo je do obustave postupka zbog nastupanja zastarjelosti za vođenje postupka (apsolutna zastara). Radi se o postupku protiv stranog fizičkog lica (direktor jednog domaćeg pravnog lica) zbog manipulacije na tržištu hartija od vrijednosti⁵⁵, koji je pokrenut u decembru 2009. godine. Prvostepeni sud je u avgustu 2011. godine ovo lice oglasio odgovornim za navedeni prekršaj rješenjem zbog propuštanja jer se okrivljeni nije odazvao pozivu za usmeni pretres. Po žalbi okrivljenog, drugostepeni sud je u februaru 2012. godine ukinuo prvostepeno rješenje jer okrivljeni nije bio pravilno obaviješten o pretresu i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovni postupak. Prvostepeni sud je u ponovnom postupku u maju 2012. godine održao usmeni pretres u prisustvu svih pozvanih lica, ali umjesto da odluči o odgovornosti okrivljenih u propisanom roku (rješenje se donosi u roku od osam dana od zaključenja usmenog pretresa), ovaj sud je u aprilu 2016. godine (skoro četiri godine od zaključenja usmenog pretresa) obustavio postupak zbog nastupanja apsolutne zastare. S obzirom na to više ne postoji nikakav pravni lijek, redovni ili vanredni, putem kojeg bi se ovo rješenje prvostepenog suda moglo osporiti, Komisija je o postupanju sudova u ovom slučaju informisala predsjednike prvostepenog i drugostepenog suda.

Početkom izvještajnog perioda Komisija je informisala predsjednike prvostepenog i drugostepenog suda i u vezi s prekršajnim postupkom iz oblasti nadzora u kojem je krajem 2015. godine došlo je do obustave postupka zbog nastupanja zastarjelosti za vođenje postupka (apsolutna zastara). Radi se o postupku protiv fizičkog lica (zaposleni u društvu za upravljanje investicionim fondom) zbog manipulacije na tržištu hartija od vrijednosti⁵⁶, koji je pokrenut u martu 2010. godine. Prvostepeni sud je u maju 2013. godine ovo lice oglasio odgovornim za navedeni prekršaj i za sve tri radnje kojima je prekršaj počinjen kaznio ga po 500 KM, ali je jedinstvenu kaznu greškom izrekao drugom licu. Po žalbi okrivljenog, drugostepeni sud je u oktobru 2013. godine zbog ove greške poništio prvostepeno rješenje i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovni postupak. Prvostepeni sud je u ponovnom postupku u aprilu 2014. godine izvršio ispravku svog rješenja (koje je poništio drugostepeni sud), na šta se

⁵⁵ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

⁵⁶ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

okrivljeni ponovo žalio. Po ovoj žalbi, drugostepeni sud je u julu 2014. godine ponovo poništio prvostepeno rješenje i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak, a prvostepeni sud je u decembru 2015. godine obustavio postupak zbog nastupanja apsolutne zastare.

U jednom ranije pokrenutom prekršajnom postupku iz oblasti nadzora (u oktobru 2015. godine) došlo je do prekida postupka jer sudu nije poznato boravište okrivljenih, odnosno okrivljeni nisu dostupni sudu. Radi se o postupku protiv dva strana fizička lica koja su za račun jednog stranog pravnog lica u više navrata prvo davala naloge za kupovinu akcija jednog emitenta, stalno povećavajući cijenu, a zatim prodala te akcije po višoj cijeni u čijem su kreiranju učestvovali prethodnim kupovinama - kojima su podizali cijene predmetnih akcija na nivo po kojem su ih prodali - čime su počinili prekršaj iz člana 278. tačka a) Zakona o tržištu hartija od vrijednosti ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13 i 108/13) kojim je propisano da je zabranjeno obavljati transakcije hartijama od vrijednosti radi toga da se poveća cijena te hartije od vrijednosti, te na taj način podstaknu drugi investitori da kupe tu hartiju od vrijednosti, što je kažnjivo po članu 297. tačka 17) istog zakona. Postupak nije nastavljen do isteka izvještajnog perioda.

U još jednom ranije pokrenutom prekršajnom postupku iz oblasti nadzora (u junu 2015. godine) došlo je do obustave postupka zbog nastupanja zastarjelosti za vođenje postupka (apsolutna zastara). Radi se o postupku protiv jednog društva za upravljanje i odgovornog lica u tom društvu jer društvo internim aktima nije uspostavilo unutrašnju organizacionu strukturu koja suštinski obezbjeđuje pravilno obavljanje poslova upravljanja investicionim fondom (nije jasno definisan proces rada i razgraničenja zaduženja i odgovornosti pojedinih organizacionih jedinica, kao ni razgraničenja zaduženja i odgovornosti zaposlenih koji predstavljaju organizacione dijelove društva koji učestvuju u donošenju i sprovođenju investicionih odluka, te nije obezbijedilo sistem izvještavanja i provođenja interne kontrole), čime je društvo prekršilo odredbu člana 30. stav 1. tačka ž) Zakona o investicionim fondovima koji propisuje obavezu društva za upravljanje da obezbijedi sisteme i mehanizme nadzora koji jasno pokazuju da društvo za upravljanje na dugoročnoj osnovi postupa u skladu sa ovim zakonom, prospektom i statutom fonda, a koji omogućava praćenje svih odluka, naloga i transakcija sa imovinom fonda.

U jednom ranije pokrenutom prekršajnom postupku iz oblasti nadzora (u januaru 2010. godine), po apelaciji okrivljenog, Ustavni sud BiH je u novembru 2016. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje u odnosu na donošenje odluke u razumnom roku (prvostepeno rješenje doneseno u martu 2013. godine, a drugostepeno u novembru iste godine), a u ostalom dijelu je apelacija odbijena kao neosnovana. Radi se o postupku protiv jednog fizičkog lica (zaposleni u društvu za upravljanje) zbog kršenja zabrane davanja naloga za kupovinu ili prodaju hartije od vrijednosti, znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu te hartije od vrijednosti od istog ili drugog lica, po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog trgovanja (manipulacije na tržištu)⁵⁷, u kojem je drugostepeni sud odbio žalbu okrivljenog kao neosnovanu i potvrdio prvostepeno rješenje kojim je sud okrivljenog oglosio odgovornim za ovaj prekršaj i bezuslovno ga osudio na novčanu kaznu u iznosu od 600 KM, te odbio prijedlog Komisije za izricanje mjere bezbjednosti ovom licu – oduzimanje dozvole za obavljanje poslova s hartijama od vrijednosti.

⁵⁷ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

Red . br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
1.	Neobavještanje emitenta, Komisije i Banjalučke berze o transakcijama akcijama tog emitenta ⁵⁸ 2016. godina	Član upravnog odbora emitenta	Novčana kazna 800 KM	U toku (okrivljeni se žalio na izrečenu kaznu)
2.	Društvo otuđilo imovinu fonda kojim upravlja, licima povezanim s tim društvom ⁵⁹ 2016. godina	DUIF i odgovorno lice	-	U toku (u izvještajnom periodu održan jedan usmeni pretres)
3.	Manipulacija na tržištu ⁶⁰ 2016. godina	Tri fizička međusobno povezana lica	-	U toku (u izvještajnom periodu održan jedan usmeni pretres)
4.	Manipulacija na tržištu ⁶¹ 2016. godina	Jedno strano fizičko lice	Novčana kazna 500 KM;	U toku (okrivljeni se žalio na izrečenu kaznu)
5.	Neobavještanje tri emitenta, Komisije i Banjalučke berze o transakcijama akcijama tih emitenata ⁶² 2016. godina	Članovi upravnih odbora tri emitenta - tri fizička lica	Jedinstvene novčane kazne: prvookrivljeni 600 KM, drugookrivljen i 1.000 KM i trećeokrivljeni 700 KM	Pravosnažno (okrivljeni se nisu žalili na prvostepeno rješenje)
6.	Društvo zaključilo poslove razmjene ulaganja iz portfelja fonda kojim upravlja s licem koje je povezano s tim društvom ⁶³ 2016. godina	DUIF i odgovorno lice	-	U toku
7.	Manipulacija na tržištu ⁶⁴ i kreiranje lažne slike o tražnji i ponudi akcija dva emitenta ⁶⁵ 2016. godina	Jedno strano fizičko lice	-	U toku
8.	Kupovina akcija za račun fonda od lica povezanog s društvom ⁶⁶ 2015. godina	DUIF i odgovorno lice	Novčana kazna: Društvo 10.000 KM Odgovorno lice 1.000 KM	U toku (drugostepeni sud je uvažio žalbu okrivljenih, ukinuo prvostepeno rješenje i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak)
9.	Nisu usklađena akta i nije	DUIF i	Postupak	Obustavljeno zbog zastare

⁵⁸ Član 274. stav 1. Zakona o tržištu;

⁵⁹ Čl. 47. stav 2. tačka b) i 47a. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

⁶⁰ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

⁶¹ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

⁶² Član 274. stav 1. Zakona o tržištu;

⁶³ Čl. 47. stav 2. tačka b) i 47a. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

⁶⁴ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

⁶⁵ Član 278. tačka v) Zakona o tržištu;

⁶⁶ Član 47. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

Red . br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
	jasno definisan proces rada ⁶⁷ , te rokovi čuvanja dokumentacije nisu usklađeni s propisima ⁶⁸ 2015. godina	odgovorno lice	obustavljen zbog nastupanja apsolutne zastare	
10.	Manipulacija na tržištu ⁶⁹ 2015. godina	Dva strana fizička lica	Postupak prekinut jer sudu nije poznato boravište okrivljenih, odnosno okrivljeni nisu dostupni sudu	Prekid postupka
11.	Manipulacija na tržištu ⁷⁰ 2010. godina	Fizičko lice (zaposleni u DUIF)	Novčana kazna 1.000 KM	Po žalbi okrivljenog u 2013. godini ukinuto prvostepeno rješenje i predmet vraćen na ponovni postupak. Prvostepeni sud je u ponovnom postupku izvršio ispravku svog rješenja, na šta se okrivljeni žalio, a drugostepeni sud je po žalbi okrivljenog 2014. godine ukinuo prvostepeno rješenje o ispravci i ponovo vratio predmet prvostepenom sudu na ponovni postupak. U decembru 2015. godine prvostepeni sud je obustavio postupak zbog zastarjelosti . Komisija u izvještajnom periodu o postupanju sudova obavijestila predsjednike prvostepenog i drugostepenog suda.
12.	Manipulacija na tržištu ⁷¹ 2009. godina	Strano fizičko lice (direktor jednog domaćeg pravnog lica)	Novčana kazna 600 KM	Prvostepeni sud u avgustu 2011. godine okrivljenog oglosio odgovornim za navedeni prekršaj (rješenje zbog propuštanja). Po žalbi okrivljenog, drugostepeni sud u februaru 2012. godine ukinuo prvostepeno rješenje jer okrivljeni nije bio pravilno obaviješten o pretresu i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovni postupak. Prvostepeni sud je u ponovnom postupku u maju 2012. godine održao usmeni pretres u prisustvu svih pozvanih lica, a u aprilu 2016. godine obustavio postupak zbog nastupanja apsolutne zastare . Komisija u izvještajnom periodu o

⁶⁷ Član 30. stav 1. tačka ž) Zakona o investicionim fondovima;

⁶⁸ Član 30. stav 1. tačka p) Zakona o investicionim fondovima;

⁶⁹ Član 278. tačka a) Zakona o tržištu;

⁷⁰ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

⁷¹ Isto;

Red . br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
				postupanju sudova obavijestila predsjednike prvostepenog i drugostepenog suda.
13.	Manipulacija na tržištu ⁷² 2010. godina	Fizičko lice (zaposleni u DUIF)	Novč. kazna 600 KM Odbijen zahtjev Komisije za izricanje mjere bezbjednosti ovom licu – oduzimanje dozvole za obavljanje poslova s HOV.	Ustavni sud BiH je u novembru 2016. godine, po apelaciji okrivljenog, utvrdio povredu prava na pravično suđenje u odnosu na donošenje odluke u razumnom roku (prvostepeno rješenje doneseno u martu 2013. godine, a drugostepeno u novembru iste godine), a u ostalom dijelu je apelacija odbijena kao neosnovana

Tabela 24. Prekršajni postupci iz oblasti nadzora u 2016. godini

4. Informacije o sumnjama na počinjenje krivičnih djela

Kada Komisija utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju, podnosi prijavu nadležnom organu⁷³.

Okružni sud Banja Luka – Posebno odjeljenje za organizovani i najteže oblike privrednog kriminala donio je u aprilu 2016. godine nepravosnažnu oslobađajuću presudu u predmetu koji je pokrenut na osnovu prijave koju su krajem 2010. godine podnijeli članovi nadzornog odbora stranog investicionog fonda čijim se akcijama trgovalo i informacije koju je Komisija podnijela u julu 2011. godine (dopunjena u oktobru 2012. i novembru 2014. godine) protiv četiri fizička lica kao članova uprave jednog društva za upravljanje, zbog sumnje na počinjena krivična djela nesavjesnog poslovanja u privredi iz člana 264. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske i zaključenje štetnog ugovora iz člana 266. stav 1. istog zakona, prilikom trgovanja hartijama od vrijednosti jednog stranog investicionog fonda, a u ime i za račun investicionog fonda kojim upravlja to društvo. Odlučujući po žalbi Okružnog tužilaštva Banja Luka (Posebno tužilaštvo za suzbijanje organizovanog i najtežih oblika privrednog kriminala – Specijalno tužilaštvo), Vrhovni sud Republike Srpske je u decembru 2016. godine potvrdio prvostepenu oslobađajuću presudu, čime je ona postala pravosnažna.

Okružno tužilaštvo Banja Luka je u januaru 2016. godine, u postupku protiv jednog fizičkog lica zbog sumnje na počinjeno krivično djelo nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti iz člana 295. Zakona o tržištu, donijelo naredbu o nesprovođenju istrage, na koju je Komisija izjavila pritužbu kancelariji glavnog okružnog tužioca, koja je odbijena u februaru 2016. godine. Ovaj postupak je vođen na osnovu informacije koju je Komisija podnijela protiv pravnog lica i odgovornog lica u tom pravnom licu u julu 2012. godine i dopunila u aprilu 2014. godine. U tom postupku, Okružno tužilaštvo Banja Luka je u junu 2014. godine donijelo naredbu o nesprovođenju istrage protiv odgovornog lica u pravnom licu, na koju je Komisija izjavila pritužbu, koja je u septembru 2014. godine odbijena kao neosnovana, ali je istraga nastavljena protiv drugog fizičkog lica u ovom pravnom licu na osnovu činjenica koje je Komisija naknadno otkrila).

⁷² Isto;

⁷³ Član 267. stav 2. Zakona o tržištu;

Pored toga, Okružno tužilaštvo Banja Luka je, u postupku protiv jednog domaćeg i jednog stranog društva za upravljanje, te jednog domaćeg brokersko-dilerskog društva i odgovornih lica u tim pravnim licima zbog sumnje na počinjeno krivično djelo manipulacije na tržištu hartija od vrijednosti iz člana 292. Zakona o tržištu, u aprilu 2016. godine donijelo naredbu o obustavljanju istrage (informacija Komisije o sumnji na počinjeno krivično djelo podnesena je u decembru 2010. godine).

R . b.	Krivično djelo	Lice na koje se odnosi prijava	Tužilaštvo	Godina podnošenja prijave i status	Broj promj. u 2016.
1.	Nesavjesno poslovanje u privredi Zaključenje štetnog ugovora	Četiri fizička lica (članovi uprave društva za upravljanje)	Specijalno tužilaštvo	2011. g. Optužnica podignuta 2015. g. U aprilu 2016. g. donesena nepravosnažna oslobađajuća presuda Po žalbi Specijalnog tužilaštva, Vrhovni sud RS je u decembru 2016. g. potvrdio prvostepenu oslobađajuću presudu	2
2.	Nedozvoljen o trgovanje hartijama od vrijednosti	Fizičko lice zaposleno u pravnom licu	Okružno tužilaštvo Banja Luka	2012. odnosno 2014. g. U januaru 2016. g. donesena naredba o nesprovođenju istrage , a u februaru 2016. g. odbijena pritužba Komisije	2
3.	Manipulacija na tržištu hartija od vrijednosti	Jedno domaće i jedno strano društvo za upravljanje, jedno domaće brokersko-dilersko društvo i odgovorna lica u tim pravnim licima	Okružno tužilaštvo Banja Luka	2010. g. U aprilu 2016. g. donesena naredba o obustavi istrage	1
UKUPNO					5

Tabela 25. Informacije tužilaštvu u 2016. godini o sumnji na počinjeno krivično djelo

Komisija je u svom radu do kraja ovog izvještajnog perioda nadležnim tužilaštvima podnijela ukupno 21 informaciju o sumnji na počinjeno krivično djelo. Tri predmeta su ustupljena Specijalnom tužilaštvu od kojih je u jednom slučaju u aprilu 2016. godine donesena nepravosnažna oslobađajuća presuda, a u decembru je Vrhovni sud Republike Srpske potvrdio tu oslobađajuću presudu, čime je ona postala pravosnažna (prijava iz 2011. godine protiv četiri fizička lica – članova uprave društva za upravljanje zbog nesavjesnog privrednog poslovanja i zaključenja štetnog ugovora), u drugom slučaju je u oktobru 2014. godine donesena naredba o nesprovođenju istrage (prijava iz 2011. godine protiv pet fizičkih lica zbog manipulacije na tržištu hartija od vrijednosti i nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti), a treći postupak je u toku (prijava iz 2013. godine protiv jednog društva za upravljanje i odgovornog lica u tom pravnom licu zbog nesavjesnog poslovanja i zaključenja štetnog ugovora). Od podnesene 21 informacije, u sedam slučajeva je tužilaštvo donijelo naredbu o nesprovođenju istrage, u šest slučajeva naredbu o obustavi istrage, u jednom slučaju je donesena pravosnažna oslobađajuća presuda, a ostali postupci su u toku.

Godina	Status predmeta	Broj informacija
2005.	2014. donesena naredba o obustavi istrage	1
2006.	Postupak u toku	1
2007.	U jednom postupku 2009. donesena naredba o nesprovođenju istrage. Drugi postupak u toku	2
2008.	2010. donesena naredba o nesprovođenju istrage	1
2009.	Postupak u toku	1
2010.	2016. godine donesena naredba o obustavi istrage.	1
2011.	U dva postupka 2014. a u jednom 2015. godine donesena naredba o obustavi istrage. U jednom postupku u 2014. godini donesena naredba o nesprovođenju istrage, naredba nije dostavljena Komisiji. U jednom postupku u 2015. godini donesena naredba o nesprovođenju istrage, pritužba odbijena. Jedan postupak po prijavi Specijalnom tužilaštvu u 2016. pravosnažno okončan oslobađajućom presudom	6
2012.	2014. donesena naredba o nesprovođenju istrage, pritužba odbijena	1
2013.	Četiri postupka u toku (jedan u Specijalnom tužilaštvu), a u jednom u 2015. godini obustavljena istraga, pritužba odbijena	5
2014.	U jednom postupku u 2016. godini donesena naredba o nesprovođenju istrage, a jedan postupak u toku	2
Ukupno		21

Tabela 26. Informacije tužilaštvu o sumnji na počinjeno krivično djelo, stanje na kraju 2016. godine

XI SEMINARI, KONFERENCIJE I OKRUGLI STOLOVI

Prisustvom seminarima, konferencijama i okruglim stolovima izvršena je dalja edukacija i specijalizacija članova i stručnih saradnika Komisije po pojedinim oblastima.

R. br.	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
1.	Seminar, Beč 14.03-25.03.2016. godine	Ekonomске politike za finansijsku stabilnost (Economic Policies for Financial Stability)	Joint Vienna Institute	Gianni De Nicolò, Senior Economist, IMF Marco Rodríguez, Senior Economist, IMF Adam Geršl, Senior Economist, JVI
2.	“Basic Anti-corruption and Anti-money Laundering Concepts” Sarajevo 05.04.-08.05. 2016.	Međunarodni anti-koruptivni standardi Uloga Savjeta Evrope u borbi protiv korupcije, Mjerenje korupcije i koruptivnih rizika, GRECO preporuke za Bosnu i Hercegovinu, Novac u politici, Odnos između pranja novca i korupcije, Međunarodna saradnja u borbi protiv korupcije, Povrat imovine: međunarodni standard i studije slučajeva, Usklađenost BiH sa preporukama MONEYVAL / FATF, Strategija Bosne i Hercegovine u borbi protiv korupcije, Istraga i procesiranje slučajeva korupcije identifikovanih kroz	Ministarstvo bezbjednosti Bosne i Hercegovine i Savjet Evrope.	Aive Pevkur , Etički trener, University Lecturer, Estonia Biljana Sinanović , Sudija Vrhovnog kasacionog suda Republike Srbije, Dragan Mektić , Ministar bezbjednosti Bosne i Hercegovine Edin Jahić , Predstavnik u MONEYVAL i FATF, Ministarstvo bezbjednosti Bosne i Hercegovine, Eldin Karić , Predsjednik nevladinog udruženja protiv korupcije “ACCOUNT”, Bosna i Hercegovina H. E. Filip Teodorescu , Ambasador Rumunije u Bosni i Hercegovini, Irina Talianu , Ekspert za sprječavanje pranja novca, Jedinica za saradnju i ekonomski kriminal u Savjetu Evrope , Ivan Koedjnikov , Šef Odjela za borbu protiv kriminala u Savjetu Evrope Octavian Șofransky , Administrator,

R. br.	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
		revizorske izvještaje, Nadzor civilnog društva nad reformom u BiH, Etika: vrijednosti i principi u javnoj službi, Mjere za jačanje etike unutar BiH i međunarodno.		Jedinica za saradnju i ekonomski kriminal u Savjetu Evrope, Pier Attilio Stea , ekspert za sprječavanje pranja novca u Savjetu Evrope, Sead Lisak , Direktor Agencije za sprječavanje korupcije i koordinaciju u borbi protiv korupcije Bosne i Hercegovine, Tilman Hoppe , ekspert za borbu protiv korupcije, u Savjetu Evrope Vjekoslav Vuković , Predstavnik Bosne i Hercegovine u GRECO,
3.	Stručni skup Banja Luka 11.04.2016.	Zašto model Pravilnika o radu?	Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske	Momčilo Divčić član stručnog tima UUPRS za izradu Zakona o radu i Modela Pravilnika o radu; Milka Kantar, stručni saradnik u UUPRS i član stručnog tima
4.	Seminar, Sarajevo 17.05.2016	Najbolje međunarodne prakse u AML/CFT: Nacionalna procjena rizika	Ministarstvo bezbjednosti Bosne i Hercegovine i Savjet Evrope	Edin Jahić, Ministarstvo sigurnosti/bezbjednosti BiH Mike Fowler -savjetnik za pranje novca i finansiranje terorizma, UNODC Jugoistočna Evropa
5.	Seminar, Beč 24.09-07.10.2016. godine	Finansijska tržišta i instrumenti (Financial Markets and Instruments)	Joint Vienna Institute	Marco Rodríguez, Senior Economist, IMF Burkhard Drees, Consultant, IMF Charis Christofides, Senior Economist, IMF
6.	Sarajevo 11.-13.10.2016.	“Nacionalna procjena rizika od pranja novca”	Ministarstvo bezbjednosti Bosne i Hercegovine	
7.	Edukacija, Banja Luka, 21.12.2016.	„Primjena propisa iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti u mikrokreditnom sektoru i sektoru davaoca lizinga, sektora osiguranja i sektoru tržišta hartija od vrijednosti-primjeri iz prakse“	Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske, Agencija za bankarstvo Republike Srpske, Agencija za osiguranje Republike Srpske	Damirka Mioč, Haris Vranj

Tabela 27. Pregled edukativnih aktivnosti Komisije u 2016. godini

Izlaganjem radova i putem kontakata se učesnicima na navedenim skupovima, predstavnici Komisije afirmisali su tržište hartija od vrijednosti Republike Srpske sa ciljem privlačenja stranih investitora kroz ovaj oblik investicionih ulaganja.